

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Daňová a účetní specifika jednotlivých právních
forem podnikání**

**Tax and accounting specifics of individual legal
forms of business**

Kateřina Forstová

Plzeň 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání“

vypracovala samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 21. 4. 2023

v. r. *Kateřina Forstová*

Zásady pro vypracování práce

1. Zpracujte úvod, stanovte cíl a metodický postup práce.
2. Charakterizujte daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem.
3. Představte vybranou právní formu podnikání.
4. Proveďte analýzu daňových a účetních specifík vybrané právní formy podnikání.
5. Shrňte danou problematiku a vypracujte závěr.

Poděkování

Chtěla bych poděkovat mé vedoucí bakalářské práce Ing. Lucii Vallišové Ph.D. za její cenné rady a odborné vedení, které mi během zpracování této bakalářské práce poskytla. Zároveň bych chtěla poděkovat podnikateli panu Novákovi za poskytnutí informací ke zpracování práce.

Obsah

Úvod	6
1 Cíl a metodický postup práce	7
2 Právní formy podnikání v České republice	8
2.1 Podnikání	8
2.2 Volba právní formy podnikání.....	8
3 Podnikání právnických osob	9
3.1 Veřejná obchodní společnost (v.o.s.).....	9
3.2 Komanditní společnost (k.s.)	12
3.3 Společnost s ručením omezeným (s.r.o.)	14
3.4 Akciová společnost (a.s.)	17
3.5 Družstvo	22
4 Podnikání fyzických osob	24
4.1 Živnost	24
4.2 Živnostenské podnikání v Německu	26
5 Daňová specifika právnických osob	28
5.1 Daň z příjmu právnických osob	28
5.2 Zdravotní a sociální pojištění právnických osob	29
6 Účetní specifika právnických osob	30
6.1 Základní kapitál	30
6.2 Vedení účetnictví právnických osob	30
7 Daňová specifikace fyzických osob.....	32
7.1 Daň z příjmů fyzických osob	32
7.2 Zdravotní a sociální pojištění fyzických osob	33

7.3	Paušální režim.....	34
8	Účetní specifikace fyzických osob.....	36
8.1	Vedení daňové evidence	36
8.2	Vedení účetnictví fyzických osob.....	36
9	Představení vybraného subjektu	38
10	Daňová a účetní specifika pana Nováka	42
10.1	Daňová evidence pana Nováka.....	42
10.2	Paušální režim pana Nováka.....	42
11	Daňová a účetní specifika pana Nováka v Německu	46
11.1	Daňová specifika v Německu	46
11.2	Účetní specifika v Německu	50
12	Komparace daňových a účetních specifik živnostníka v ČR a Německu	51
12.1	Komparace daňových specifik živnostníků	51
12.2	Komparace účetních specifik živnostníků	54
	Závěr	55
	Seznam použitých zdrojů	56
	Seznam tabulek	59
	Seznam grafů.....	60
	Abstrakt	
	Abstract	

Úvod

Tématem bakalářské práce jsou daňová a účetní specifika právních forem podnikání.

Zpracovává teoretická východiska forem podnikání v České republice. Na to navazuje praktická část, kde je hlavním cílem komparovat daňová a účetní specifika v České republice a Německu.

První kapitola konkretizuje metodický postup a hlavní cíl práce. Ve druhé jsou vymezeny základní pojmy jako podnikání, podnikatel a volba právní formy. Ve třetí kapitole jsou přiblíženy jednotlivé právní formy podnikání, kde je stručně charakterizována veřejná obchodní společnost, komanditní společnost, společnost s ručením omezeným a akciová společnost. V následující kapitole je představeno podnikání fyzických osob, u nichž je přiblíženo založení živnosti a její druhy. V rámci této kapitoly jsou krátce nastíněny podmínky podnikání fyzických osob v Německu. Zbývající kapitoly se zaměřují na daňová a účetní specifika u právnických a fyzických osob.

V praktické části jsou využity poznatky z prostudovaných zdrojů. Nejprve je zvolena konkrétní fyzická osoba a zároveň s ní je představeno její živnostenské podnikání. Následně je u zvolené fyzické osoby provedena analýza podnikání spolu s uvedením daňových a účetních specifíků. Stejný postup je aplikován u německého podnikatele. Tyto náležitosti jsou následně vzájemně komparovány.

V závěru práce jsou shrnuty odlišnosti mezi daňovými a účetními specifiky u českého a německého podnikatele.

1 Cíl a metodický postup práce

Cílem této bakalářské práce je komparovat daňové a účetní specifika živnostenského podnikání v České republice a Německu.

Teoretická část bude zaměřena na zpracování základních informací o jednotlivých právních formách podnikání v České republice spolu s jejich daňovými a účetními odlišnostmi. Praktická část bude zaměřena na analýzu vybrané české fyzické osoby a její porovnání s německým ekvivalentem.

Bakalářská práce bude rozdělena do dvou hlavních částí. První bude obsahovat rešerši literatury potřebnou pro vypracování teoretické části. Budou vymezeny základní pojmy z podnikatelského prostředí a shrnuty základní informace o jednotlivých právních formách podnikání v České republice. Ty budou rozděleny na právnické a fyzické osoby, u kterých budou určeny jejich daňové a účetní specifika, jimž dle zákonů patných v ČR. Současně budou okrajově zmíněna i německá ustanovení pro podnikání fyzických osob v Německu.

Druhá část práce bude zaměřená prakticky. Pro tyto účely budou informace získané z rešerše literatury aplikovány na vybraném podnikatelském subjektu. Konkrétně půjde o fyzickou osobou podnikající na základě živnostenského oprávnění. U tohoto vybraného subjektu budou uvedené základní informace, daňová a účetní specifika. Následně budou tyto specifika charakterizována u ekvivalentního německého protějšku. V závěru práce budou tyto poznatky porovnány a shrnuty jejich odlišnosti.

2 Právní formy podnikání v České republice

V České republice jsou dvě základní právní formy podnikání. Je možné podnikat jako fyzická nebo právnická osoba.

2.1 Podnikání

Vlády různých zemí se snaží vytvořit příznivé podnikatelské prostředí vedoucí ke zlepšení ekonomiky státu. Příznivé podnikatelské prostředí vytvářejí pomocí nástrojů pro podporu podnikání a různých institucí. Samotný pojem podnikání má mnoho definic, ty se od sebe liší podle prostředí, v němž se užívají. Velmi často se setkáme s definicí podnikání dle § 2 zákona č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání, za kterou se podnikání považuje „samostatně výdělečná činnost vykonávaná na vlastní účet a odpovědnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku“. (Ircingová a kol., 2014)

2.2 Volba právní formy podnikání

Zvolení právní formy podnikání patří ke klíčovým rozhodnutím, které musí všichni začínající podnikatelé učinit. Každý z těchto typů formy podnikání se řídí odlišnými zákony, pravidly a povinnostmi. Jednotlivé právní formy mají své výhody a nevýhody. Při výběru formy podnikání se každý řídí individuálními požadavky.

Osoby, které si zvolí podnikání jako fyzická osoba, jsou převážně menší podnikatelé. Důležité je vědět, že fyzickou osobou se může stát pouze jednatel, ne skupina. Založení tohoto typu podnikání je rychlé a poměrně jednoduché, záleží také na druhu odvětví, v němž hodlá podnikat. (Solieta, 2022)

Pod pojmem právnické osoby si můžeme představit například společnost nebo dnes již nepříliš zřizované družstvo. Právnickou osobu může založit jak jednatel, tak i více osob, pokud se domluví na společném podnikání. (Mecířová, 2019)

Nejčastějšími aspekty při výběru právní formy podnikání je finanční náročnost, počet společníků, míra zatížení zisku, daňové zatížení, požadavky na ručení za závazky společnosti, obtížnost a rychlost založení. Díky správně zvolenému typu podnikání můžeme ušetřit peníze, čas a úsilí. Důležité je, že právní formu podnikání lze během doby podnikání změnit. (Ircingová a kol., 2014)

3 Podnikání právnických osob

Právnické osoby neboli obchodní korporace lze rozdělit na obchodní společnosti a družstva. Družstvo se dále dělí na družstvo a evropskou družstevní společnost. Obchodní společnosti se dělí na tři základní skupiny: osobní společnost, kapitálovou společnost a nadnárodní formy společností, kam patří evropská společnost a evropské hospodářské zájmové sdružení. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Mezi osobní obchodní společnosti spadá veřejná obchodní společnost (v.o.s.) a komanditní společnost (k.s.). Do kapitálové obchodní společnosti zahrnujeme společnost s ručením omezeným (s.r.o.) a akciovou společnost (a.s.). Všechny tyto druhy rozdělení právnické osoby se řídí zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích)

Kroky týkající se založení, vzniku, změny, zrušení nebo zániku právnické osoby jsou jednotlivě vymezené v zákoně. Obchodní korporace se může založit společenskou smlouvou nebo zakladatelskou listinou. (Ircingová a kol., 2014)

3.1 Veřejná obchodní společnost (v.o.s.)

Na základě § 95 odst.1 zákona č. 90/2012 Sb. o obchodních společnostech a družstvech je veřejná obchodní společnost definována jako „společnost alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku a ručí za její dluhy společně a nerozdílně“.

Založení a vznik

Společnost může být založena minimálně dvěma zakladateli. Hlavní podmínkou provozování v.o.s. je to, že tento minimální počet musí být dodržen po celou dobu existence společnosti. Pokud se společníkem stane právnická osoba, musí svěřit společenská práva a povinnosti zmocněnci, protože tyto úkony může vykonávat pouze fyzická osoba. Dále také platí, že osoba, na jejíž majetek byl v posledních 3 letech prohlášen konkurz nebo byl konkurz zrušen, protože její majetek je výhradně nepostačující, se nemůže stát společníkem. Pokud tato podmínka nebude splněna, přestože společnost vznikne, osoba se nemůže stát společníkem. Při porušení zákazu dojde k uvalení sankcí. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech; Finance.cz, 2019; Finanční správa, 2022c)

Při založení společnosti dochází k uzavření společenské smlouvy. Tu podepisují všichni zakladatelé společnosti. Musí být ve formě písemné listiny s úředně ověřenými podpisy, jinak je považovaná za neplatnou. (Ondřej a kol., 2019)

Společenská smlouva musí vždy obsahovat náležitosti jako:

- firmu společnosti a její sídlo,
- předmět podnikání/ údaj o založení společnosti pro správu vlastního majetku,
- informace o společnících – jméno, příjmení, název (v případě právnické osoby), bydliště nebo sídlo.

Ke změně společenské smlouvy může dojít například na základě dohody všech, popřípadě většinovým usnesením společníků, na základě zákona či jiné právní skutečnosti. (Ondřej a kol., 2019)

Před podáním návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku musí být provedeny dva klíčové úkony. Nejprve musí být zcela splaceno vkladové ážio a každý peněžitý vklad na nejméně 30 %. Následně je třeba opatřit podnikatelské oprávnění, pokud má v.o.s. v úmyslu podnikat. Založení v.o.s. musí být zakladateli prokázáno živnostenskému či jinému úřadu. Samotný návrh zápisu je ve stanovené lhůtě podáván všemi společníky, obsahuje jejich podpisy úředně ověřené, popřípadě zpracováním návrhu pověří jiné úředně oprávněné osoby, u kterých dojde k opětovnému ověření. (Ondřej a kol., 2019)

Společníci veřejné obchodní společnosti

Ve veřejné obchodní společnosti mají společníci určitá práva a povinnosti, která musí dodržovat a jsou stanovena dle § 95 ZOK. Lze je rozdělit na majetkové a nemajetkové. Vzhledem k úzkým vztahům v.o.s. a společníků je dána poměrně široká škála společnických práv a povinností. (Moravec & Adreisová, 2021)

Mezi nemajetková práva společníků patří právo na rozhodování ve veškerých věcech společnosti, právo zastupovat společnost a jednat za společnost se třetími osobami, dále mají právo na informace a kontrolu, popřípadě i právo na podání žaloby jménem společnosti na některého ze společníků. (Chalupa a kol., 2017)

Do majetkových práv zahrnujeme právo na podíl na zisku, vypořádacím podílu, likvidačním zůstatku a právo na vyplacení výdajů, které společník vynaložil při jednání za společnost. (Chalupa a kol., 2017)

Naopak mezi nemajetkové povinnosti spadají aktivity jako účast na podnikání v.o.s., zákaz konkurence, být loajální ke společnosti a pečovat o její hospodárnou stránku. Mezi hlavní majetkové povinnosti patří podílení se na ztrátě a ručení za dluhy. Dále také může být stanovena povinnost na vkladu do společnosti, avšak pouze pokud tomu je stanoveno ve společenské smlouvě, protože ze zákona není tato podmínka pro v.o.s. povinná. (Chalupa a kol., 2017)

Orgány společnosti

Veřejná obchodní společnost musí ze zákona vytvářet dva orgány společnosti, těmi jsou nejvyšší a statutární orgán. Nejvyšší orgán společnosti se skládá ze všech společníků. Ve statutárním orgánu jsou pouze ti společníci, kteří splní požadavky stanovené v § 46 ZOK. Ve společenské smlouvě lze tuto podmínku pozměnit a statutárním orgánem se mohou stát pouze někteří společníci nebo pouze jeden společník. (Moravec & Adreisová, 2021)

Ze zákona není dána povinnost zakládání kontrolního orgánu, tato podmínka může být upravena ve společenské smlouvě. Dále mohou být vytvořeny i jiné orgány, pokud to je ve společenské smlouvě uvedeno, avšak nesmí zasahovat do orgánů zřízených na základě zákona. (Chalupa a kol., 2017)

Zrušení a zánik společnosti

Ke zrušení společnosti může dojít z několika obecných důvodů uvedených v Občanském zákoníku v § 168, popřípadě proběhne zrušení na základě speciálních důvodů. (Moravec & Adreisová, 2021)

Mezi obecné důvody pro zrušení v.o.s. patří například uplynutí doby nebo účelu založení, orgán veřejné moci rozhodl o jejím zrušení nebo se na jejím zrušení rozhodli společníci. (Moravec & Adreisová, 2021)

Do speciálních důvodů vedoucích ke zrušení společnosti zahrnujeme zrušení společnosti soudem na základě návrhu společníka, jenž má důležité důvody pro její zrušení. Může také dojít k výpovědi společníka na účasti ve společnosti nebo dědic vypoví svou účast ve v.o.s. Na základě těchto důvodů dochází ke zrušení společnosti. (Chalupa a kol., 2017)

Zánik veřejné obchodní společnosti nastává výmazem z veřejného obchodního rejstříku. Tento zápis je povinný pro vznik společnosti. (Chalupa a kol., 2017)

3.2 Komanditní společnost (k.s.)

Komanditní společnost je v § 118 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech charakterizována jako „společnost, v níž alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (dále jen „komanditista“) a alespoň jeden společník neomezeně (dále jen „komplementář“)“.

Komplementáři musí splnit i další podmínku pro to, aby mohli být společníkem, a to je jejich solventnost. Na jejich majetek nesmí být v posledních 3 letech:

- prohlášen konkurz,
- návrh na zahájení insolvenčního zamítnut pro to, že majetek je nepostačující,
- konkurz zrušený důvodu nedostatku majetku. (Chalupa a kol., 2017)

Tento požadavek se nevztahuje na komanditisty, ve společenské smlouvě může však být stanoven opak. (Chalupa a kol., 2017)

Založení a vznik

Komanditní společnost se zakládá na základě společenské smlouvy, již musí stvrdit podpisem všichni společníci. Další podmínky pro založení společnosti jsou podobné jako u v.o.s., pokud není ze zákona stanoveno jinak. (Ondřej a kol., 2019)

Společnost vzniká v okamžiku zapsání do obchodního rejstříku. Návrh na zapsání podávají všichni společníci a musí se podat do 6 měsíců ode dne založení. Po jejím zápisu vzniká společnosti právní povinnost. (Chalupa a kol., 2017)

Společníci společnosti

Společníci komanditní společnosti mají určité povinnosti a práva, které lze rozdělit na nemajetkové a majetkové. Nejprve jsou uvedené základní povinnosti společníků, následně jsou zmíněna jejich práva.

Každý společník má hlavní nemajetkovou povinnost a tou je jeho osobní účast na podnikání komanditní společnosti nebo na jejím majetku. Mezi další povinnosti patří loajalita vůči společnosti, zákaz konkurence a pro komplementáře také platí plnit funkci řádného hospodáře. (Chalupa a kol., 2017; Moravec & Adreisová, 2021)

Zároveň mají společníci i majetkové povinnosti, kam spadá povinnost komplementářů na ručení celým svým majetkem. Komanditista ručí pouze do výše jeho vkladu do společnosti uvedené v obchodním rejstříku. Společníci se podílejí na ztrátě a mají i

vkладovou povinnost. Veškeré tyto povinnosti jsou nejvíce zaměřeny na komplementáře. (Chalupa a kol., 2017)

Mezi nemajetková práva patří právo na rozhodování, nahlížení do dokumentů a dokladů, jejich kontrola a také možnost podat žalobu na společníka k.s. Tato práva se týkají všech společníků společnosti. Dalším právem, které platí pouze pro komplementáře, je kompetence na zastupování společnosti vůči třetím stranám. Toto pravidlo se týká pouze komplementářů patřících mezi členy statutárního orgánu. (Chalupa a kol., 2017; Moravec & Adreisová, 2021)

Do majetkových práv spadají základní práva, jako je právo na podíl na zisku, vypořádací podíl (výše podílů komanditistů je stanovena dle pravidel ZOK a pro komplementáře platí pouze obecná část ZOK), podíl na likvidačním zůstatku a právo na náhradu jejich vydaných výdajů na věci společnosti. Pro společníky platí všechna práva stejně, vyjma práva na podíly na zisku. Podíl na zisku se nejprve rozděluje mezi společnost a komplementáře na polovinu. Komplementáři svoji polovinu rozdělí rovným dílem a část zisku, která připadla společnosti, je po zdanění rozdělena mezi komanditisty na základě jejich podílu. (Chalupa a kol., 2017)

Orgány společnosti

Komanditní společnost musí ze zákona vytvářet dva základní orgány, jimiž jsou nejvyšší orgán a statutární orgán. (Chalupa a kol., 2017)

Nejvyšším orgánem je shromáždění všech společníků a při rozhodování o věcech týkajících se společnosti je nutno mít souhlas všech jejich společníků. Tato podmínka může být ve společenské smlouvě upravena. (Moravec & Adreisová, 2021)

Statutárním orgánem jsou ti komplementáři, kteří splní požadavky stanovené v § 46 ZOK. To může být ve společenské smlouvě upraveno a statutárním orgánem mohou být pouze někteří komplementáři splňující dané podmínky nebo pouze jeden komplementář. (Moravec & Adreisová, 2021)

Společnost může na základě společenské smlouvy zřídit další orgány společnosti, pokud nezasahují do činnosti povinně zákonem zřizovaných orgánů. (Chalupa a kol., 2017)

Zrušení a zánik společnosti

Ke zrušení společnosti dochází ze zákonných, obecných nebo zvláštních důvodů. Když ve společnosti dochází ke zrušení na základě zvláštních důvodů, společníci se mohou na

základě změny ve společenské smlouvě dohodnout, že společnost bude stále fungovat, avšak bez společníka, z jehož důvodu se zrušení společnosti týká. Ke změně společenské smlouvy musí dojít předtím, než se podá konečná zpráva o průběhu likvidace. Mezi zákonné důvody, kvůli nimž dochází ke zrušení společnosti, patří například smrt komplementáře, zánik komplementáře právnické osoby nebo výpověď komplementáře za předem splněných podmínek. Zrušení společnosti lze zabránit i na základě zákona. Pokud o zrušení k.s. rozhodne soud, nelze pokračovat v jejím trvání. Ke zrušení společnosti soudem dochází v případě návrhu žádosti společníka ze závažných důvodů. (Moravec & Adreisová, 2021)

Zánik komanditní společnosti nastává výmazem z obchodního rejstříku, kde je povinně zapsaný. (Chalupa a kol., 2017)

3.3 Společnost s ručením omezeným (s.r.o.)

Dle § 132 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech je s.r.o. „společnost, za jejíž dluhy ručí společníci společně a nerozdílně do výše, v jaké nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění“.

Založení a vznik

Společnost s ručením omezeným vzniká uzavřením společenské smlouvy. Smlouvu musí všichni společníci odsouhlasit a je poté následně stvrzena notářem. Společnost zakládá minimálně jeden zakladatel, maximální počet je 50 osob. Pokud společnost zakládá pouze jedna osoba, místo společenské smlouvy se podepisuje zakladatelská listina. Zakladatelská listina a společenská smlouva musejí být ve formě veřejné listiny, jiné formy smlouvy mohou být považovány za neplatné. Obě listiny zahrnují základní náležitosti jako například:

- firmu a sídlo,
- jméno a bydliště/sídlo společníků,
- počet jednatelů, předmět podnikání,
- výši základního kapitálu a vkladů. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Pro založení s.r.o. je potřeba splnit minimální základní výši kapitálu 1 Kč, pokud společenská smlouva nestanoví jinak. Maximální výše základního kapitálu není

stanovena. Součástí základního kapitálu společnosti mohou být i nepeněžní vklady oceněné znalcem. Způsob ocenění si vybere znalec sám, metodu, částku a důvod k ocenění vkladu musí uvést v posudku. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Před podáním návrhu na zápis společnosti do obchodního rejstříku je třeba splnit dvě podmínky. První podmínkou je splacení alespoň 30 % z každých peněžitých vkladů základního kapitálu a splacení celého vkladového ážia. Druhou podmínkou je získání příslušného podnikatelského oprávnění, jež musí následně prokázat určitému úřadu. (Ondřej a kol., 2019)

Úplný vznik společnosti nastává po jeho zapsání do obchodního rejstříku. Před samotným vznikem se podává návrh na zápis společnosti do obchodního rejstříku. Ten podávají všichni jednatelé. Listina může být podávána v tištěné nebo elektronické podobě. V listinné podobě musí dojít k úřednímu ověření podpisů jednatelů. V elektronické podobě musí být listina podepsána v uznávaném elektronickém podpisu či zaslána prostřednictvím datové schránky společníka, který návrh podává. Návrh na zápis a samotný zápis jsou podávány v českém jazyce, podatel má možnost je podat i v jiném cizím jazyce. (Šindelář & Müllerová, 2022)

Společníci společnosti s ručením omezeným

Každý společník má určitá práva a povinnosti vůči společnosti. Práva i povinnosti společníků se dělí na majetková a nemajetková. (Chalupa a kol., 2017)

Mezi hlavní práva společníků patří právo na vedení s.r.o., informace, podání společné žaloby, podílu na zisku, vypořádacím podílu a podílu na likvidačním zůstatku. Do povinností, které musí vykonávat, patří povinnost lojality a nezneužívání hlasovacího práva k poškození společnosti, ručení za dluhy, vkladová a příplatková povinnost. (Chalupa a kol., 2017)

Orgány společnosti

Mezi základní orgány, které musí s.r.o. zřizovat, patří valná hromada, statutární orgán a dozorčí rada. Nejvyšším orgánem je **valná hromada**. Valné hromady se mohou společníci účastnit osobně nebo mohou pověřit osobu, jež je zastoupí, a předat jí plnou moc. Valná hromada svolaná jednatelem se musí uskutečnit alespoň jednou za účetní období, avšak může být svolaná i společníkem či dozorčí radou dle stanovených pravidel.

Na valné hromadě se projednávají nejdůležitější činnosti společnosti jako přijetí změn v obsahu společenské smlouvy, přípuštění nepeněžitěho vkladu a zrušení či likvidace společnosti. (Šindelář & Müllerová, 2022).

Valná hromada může probíhat a usnášet se pouze, pokud jsou přítomni společníci, kteří mají celkový podíl ve společnosti alespoň 50 % hlasů, pokud není ve společenské smlouvě určeno jinak. (Moravec & Adreisová, 2021)

Na valné hromadě jde například o přijetí změn v obsahu společenské smlouvy, přípuštění nepeněžitěho vkladu a zrušení či likvidace společnosti. Pro přijetí těchto změn je důležité mít alespoň dvě třetiny všech hlasovacích práv společníků firmy. Oproti tomu pro přijetí změn o obsahu společenské smlouvy, které ovlivňují práva a povinnosti všech společníků, je potřeba souhlas všech. Pokud některé změny ve společenské smlouvě ovlivňují práva a povinnosti pouze některých společníků, musí být změna odsouhlasena právě jimi. (Šindelář & Müllerová, 2022)

Dalším důležitým orgánem je **statutární orgán**. Je tvořen jedním nebo více jednatelem, pokud neurčí společenská smlouva jinak. Hlavní činnost statutárního orgánu je řádná činnost vedení účetnictví, seznamu společníků a na jejich žádost je informuje o stavu společnosti. Pravomoci členů statutárního orgánu jsou zapsány v zákoně, zakládající listině nebo ve stanovách. (Šindelář & Müllerová, 2022; Moravec & Adreisová, 2021)

Dalším orgánem je **dozorčí rada**, kterou společnost zřídí na základě společenské smlouvy či jiného právního předpisu. Členem dozorčí rady nesmí být jednatel společnosti nebo jiná oprávněná osoba jednající za s.r.o. Mezi hlavní činnosti dozorčí rady patří dohlížet na činnost jednatelů, nahlížet a kontrolovat údaje obsažené v účetních knihách, dokladech a účetních uzávěrkách a jednou ročně podávat informace valné hromadě o své činnosti. (Šindelář & Müllerová, 2022)

Zrušení a zánik společnosti

Zrušení společnosti předchází buď její likvace, při níž dochází k peněžnímu vyrovnání, nebo zrušení bez likvidace. Při zrušení bez likvidace dochází k přeměně společnosti nebo dojde ke zrušení z důvodu upadnutí společnosti do insolvence. (Šindelář & Müllerová, 2022)

Ke zrušení společnosti s likvidací může dojít sepsáním dohody společníků s alespoň dvoutřetinovým podílem celkových hlasů, popřípadě se zrušení může domáhat i

společník, potřebuje mít však důvod uvedený ve společenské smlouvě. Dále může dojít k uplynutí doby založení či dosáhne svého účelu, proč byla společnost založena. Zároveň se společnost může dostat do situace, kdy dojde k nucenému zrušení s likvidací provedeným orgánem veřejné moc. (Šindelář & Müllerová, 2022)

Návrh jejího zrušení musí mít formu veřejné listiny a k úplnému zániku společnosti dochází po jejím výmazu z obchodního rejstříku. (Šindelář & Müllerová, 2022)

3.4 Akciová společnost (a.s.)

Na základě § 243 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech je „akciovou společností společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií“. Dále je stanoveno, že společnost musí jednat s ostatními akcionáři za stejných podmínek.

Založení a vznik

Akciová společnost může být založena jednou osobou či více osobami, maximální počet akcionářů není stanoven. Může ji založit jak právnická, tak i fyzická osoba. (Doleček, 2019)

Minimální výše základního kapitálu jsou 2 miliony Kč nebo 80 000 EUR. Nejnižší vklad není stanoven, musí však platit podmínka, že součet všech vkladů musí splnit minimální hranici základního kapitálu. Základní kapitál je vyjádřen v korunách českých, popřípadě na základě speciálního zákona o účetnictví v eurech. (Doleček, 2019)

Po přijetí stanov dochází k založení akciové společnosti. Zakladatelem je ten, kdo přijal a podílí se na úpisu stanov. Dle § 250 odst. 2 a 3 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích stanovy vždy obsahují:

- a) „jméno firmu a předmět podnikání nebo činnost,
- b) výše základního kapitálu,
- c) počet akcií a jejich jmenovitou hodnotu, formu, zda jsou zaknihované nebo listinné, nebo údaj o omezení převoditelnosti akcií, popřípadě údaj, zda jsou listinné akcie imobilizovány,
- d) mají-li být vydány akcie různých druhů, jejich název a popis práv s nimi spojených
- e) počet hlasů spojených s jednou akcií, celkový počet hlasů ve společnosti a způsob hlasování na valné hromadě; mají-li být vydány akcie o různé jmenovité hodnotě,

obsahují stanovy také počet hlasů vztahujících se k té, které výši jmenovité hodnoty akcií a mají-li být vydány akcie bez hlasovacího práva, obsahují stanovy i počet hlasů spojených s jednou akcií pro případ, že vlastník této akcie může hlasovat na valné hromadě,

- f) údaj o tom, který ze systémů vnitřní struktury společnosti byl zvolen,
- g) jiné údaje, stanoví-li tak tento zákon.“

Dále musí stanovy také obsahovat:

- a) „údaje o tom, kolik akcií, který zakladatel upisuje, za jaký emisní kurs, způsob a lhůtu pro splácení emisního kursu a jakým vkladem bude emisní kurs splacen,
- b) v jaké výši musí být splacen základní kapitál k okamžiku vzniku společnosti,
- c) tehdy, bude-li emisní kurs akcií plněn nepeněžitými vklady, jméno vkladatele, popis nepeněžitých vkladů, jakož i údaje o akciích, které budou za tento nepeněžitý vklad vydány, uvedené v odstavci 2 písm. c) a d), a určení znalce, který provedl ocenění nepeněžitého vkladu,
- d) určení ceny nepeněžitých vkladů při založení společnosti,
- e) alespoň přibližnou výši nákladů, které v souvislosti se založením společnosti vzniknou,
- f) údaj o tom, koho zakladatelé určují členy volených orgánů společnosti,
- g) určení správce vkladů a
- h) tehdy, mají-li být vydány zaknihované akcie, čísla majetkových účtů, na které mají být zaknihované akcie vydány“. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech § 250 odst. 3)

Před podáním návrhu k zápisu společnosti do obchodního rejstříku musí a.s. splnit dvě základní podmínky. Nejprve potřebuje získat podnikatelské oprávnění, pro jehož udělení musí splňovat několik podmínek. Tyto podmínky závisejí na tom, zda byla společnost založena za účelem podnikání. Druhou podmínkou je splacení emisního ážia a minimálně 30 % z celkových upsaných akcií. Následně se podává návrh na zapsání společnosti do obchodního rejstříku. (Doleček, 2019; Ircingová a kol., 2014)

Návrh podávají všichni členové představenstva či statutární ředitel v listinné nebo elektronické formě za dodržení daných podmínek. (Doleček, 2019)

Společníci akciové společnosti

Každý společník neboli akcionář má určitá práva a povinnost. Základní povinností je podíl na základním kapitálu společnosti. Mezi základní práva akcionáře patří právo na zisk, hlasování, vysvětlení, podání informací, uplatnění návrhů a protinávrhů. (Moravec & Adreisová, 2021)

Pro splnění povinnosti musí společník splatit emisní kurs upsaných akcií do doby stanovené ve stanovách, tato doba často bývá 1 rok. Emisní kurs je tvořen z jmenovité hodnoty akcie a emisním ážiem. Představuje peněžní hodnotu vydané akcie. Pokud tuto podmínku splní, jsou mu vydány akcie. Akcionář, který se zdrží ve splacení emisního kursu, musí následně zaplatit i úrok z prodlení. Výše úroku z prodlení je dvojnásobek sazby úroku z prodlení, pokud není stanovami či jiným předpisem určeno jinak. Vkladové povinnosti nemůže být akcionář nikdy zproštěn, může dojít pouze ke snížení základního kapitálu. (Moravec & Adreisová, 2021; Šindelář & Müllerová, 2022)

Podíl na zisku akcionáře závisí na schváleném rozdělení mezi akcionáře odsouhlasené valnou hromadou. Pokud stanovy neurčí jinak, je zisk rozdělen poměrem na základě množství vlastněných akcií akcionářem. Pokud není ve stanovách určeno jinak, je podíl vyplácen v penězích. Každý akcionář má právo účastnit se a hlasovat na valné hromadě, stanovy však mohou toto právo omezit. Mezi další práva patří právo na vysvětlení a informace. Na tato práva má každý akcionář nárok. Posledním hlavním právem je právo na návrh a protinávrh, kterým je akcionář oprávněn prosadit tyto požadavky na valné hromadě. (Moravec & Adreisová, 2021)

Akcie a cenné papíry

Akcie je cenný papír nebo zaknihovaný cenný papír, který dává akcionáři právo se podílet na řízení společnosti, jejím zisku a pokud dojde k jejímu zrušení, pak na likvidačním zůstatku. (Šindelář & Müllerová, 2022)

Společnost může vydávat i kusové akcie, pokud tak stanovy určí. Tyto akcie nemají jmenovitou hodnotu, přesto však mají s nimi spojené právo na základním kapitálu. Jestliže se společnost rozhodne vydat kusové akcie, nemůže již vydávat akcie s jmenovitou hodnotou, protože hodnota podílu na základním kapitálu u kusových akcií se určuje na základě jejich množství. (Šindelář & Müllerová, 2022)

Akcie obsahuje „označení, že jde o akcii, jednoznačnou identifikaci společnosti, jmenovitou hodnotu, označení formy akcie, ledaže akcie byla vydána jako zaknihovaný cenný papír a, u akcie na jméno jednoznačnou identifikaci akcionáře, údaj o druhu akcie, popřípadě s odkazem na stanovy“. (Šindelář & Müllerová, 2022, s. 18).

Kusová akcie musí obsahovat pouze označení „kusová akcie“.

Orgány společnosti

Nejvyšším orgánem v akciové společnosti je valná hromada. Akciovou společnost lze řídit pomocí dualistického systému nebo monistického systému. Na volbě způsobu řízení společnosti závisí vznik jejích dalších orgánů. (Ircingová a kol., 2014)

V rámci dualistického systému řízení tvoří vnitřní strukturu představenstvo, jež je statutárním orgánem, a dozorčí rada vystupující ve společnosti jako kontrolní orgán. Oproti tomu v monistickém systému řízení je statutárním orgánem ředitel a kontrolním orgánem se stává správní rada. Rozdíl ve výběru typu řízení je, že v dualistickém jsou kompetence rozděleny na řízení a kontrolu, v monistickém kontrolu a řízení provádí jeden orgán. Tato volba však nemá podstatný vliv na valnou hromadu a její nařízení ze strany zákona. (Ircingová a kol., 2014)

Valná hromada je orgán, který je společnost povinna ze zákona vytvářet. Valné hromady se mohou účastnit všichni akcionáři a podílet se na řízení společnosti, popřípadě mimo ni. Povinnou účast na valné hromadě mají akcionáři s minimálním podílem pro přijetí rozhodnutí. V případě, že valná hromada nebude schopna usnést rozhodnutí, lze zřídit náhradní valnou hromadu na základě stanov. Pokud se akcionář nevyjádří při hlasování do určité lhůty, je jeho hlas prohlášen za nesouhlasný. Akcionáři se mohou účastnit valné hromady osobně nebo v zastoupení osoby, jež má udělenou plnou moc zúčastnit se jedné či více valných hromad. Toto udělení musí být vždy písemné. (Moravec & Adreisová, 2021)

Jak bylo uvedeno, v dualistickém systému se pravomoc dělí mezi představenstvo a dozorčí radu. Představenstvo představuje jak statutární orgán, tak i řídicí orgán, který má na starost obchodní vedení akciové společnosti. Hlavní činností představenstva je řádné vedení účetní evidence a řádné, mimořádné, konsolidované a mezitímní účetní uzávěrky. Ty předkládá valné hromadě k jejímu schválení. Dále připravuje návrh na rozdělení zisku nebo jiných vlastních zdrojů či úhradu ztráty. Dozorčí rada představuje kontrolní orgán, který se zaměřuje na kontrolu výkonu a činnosti představenstva. Nahlíží do dokladů

týkajících se hospodárné činnosti společnosti a kontroluje, zda dodržují zákonem stanovené předpisy a stanovy. Zvolení členové dozorčí rady se poté účastní valné hromady, na které zástupce dozorčí rady představuje výsledky činnosti dozorčí rady.

Monistický systém je vytvořen pouze jedním orgánem, jímž je správní rada. Dohlíží na činnost společnosti a její obchodní vedení. (Moravec & Adreisová, 2021)

Zrušení a zánik společnosti

Prvním krokem vedoucím ke zrušení společnosti je likvidace. Likvidace společnosti je postup, při němž dochází k peněžnímu vyrovnání vlastníků a ukončení činnosti společnosti. Při likvidaci společnosti má každý společník právo na likvidačním zůstatku ve chvíli, kdy společnost vstoupila do likvidace, pokud stanovy neurčí jinak. Když výše likvidačního zůstatku nestačí k pokrytí jmenovité hodnoty akcií, dělí se na část připadající vlastníků prioritních akcií a na část připadající vlastníků ostatních akcií o velikosti určené stanovami. Části likvidačního zůstatku se dělí mezi společníky v poměru odpovídajícím výši jmenovité splacených akcií. K likvidaci a.s. dochází dobrovolně nebo nuceně. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Dobrovolné zrušení nastává na základě společné dohody mezi společníky nebo na valné hromadě, kde o zrušení rozhodla alespoň dvoutřetinová většina. V obou případech se musí toto rozhodnutí provést formou notářského zápisu, jinak nebude platné. Důvody pro její zrušení jsou například dosažení účelu, kvůli němuž byla založena, či fúze.

Zrušení společnosti nuceně lze provést, pokud o tomto kroku rozhodne statutární soud nebo osoba právně či státně pověřená. K nucenému zrušení dochází například při ztrátě oprávnění pro podnikání. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Vyplácením podílů se zabývá likvidátor, který vyplácí podíl v momentě odevzdání akcie. Tyto odevzdané akcie jsou neprodleně likvidátorem zničeny. Podíl na likvidačním zůstatku se bezodkladně vyplatí po prohlášení akcií za neplatné. Následně likvidátor také podává návrh na výmaz společnosti z obchodního rejstříku. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

K oficiálnímu zániku společnosti dojde po jejím výmazu z obchodního rejstříku.

3.5 Družstvo

Družstvo je na základě § 552 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech definováno jako „společenství neuzavřeného počtu osob, které je založeno za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání“. Má nejméně 3 členy a označuje se pojmem *družstvo*. Samotné družstvo se ještě rozděluje na bytové a sociální.

Založení a vznik

Pro založení družstva musejí být nejméně 3 členové a nezáleží na tom, zda jde o fyzickou či právnickou osobu. Před samotným založením může být svolána tzv. ustavující schůze, díky níž vyzvou zájemce o možnost být součástí družstva. Při založení je také důležité dodržet stanovy, které platí po celou dobu existence družstva. Družstvo nejen přijme stanovy, ale zvolí si členy orgánů družstva a schválí jeho vklad. Při vzniku družstva nastává povinnost vytvoření základního kapitálu, není určena jeho minimální výše. (Ondřej a kol., 2019; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Práva a povinnosti společníků družstva

Práva a povinnosti člena družstva představuje tzv. družstevní podíl. Každý člen má pouze 1 družstevní podíl. Družstvo nemůže vlastnit členský podíl a stanovy mohou vyloučit jeho spoluvlastnictví. Družstevní podíl však může být převeden na osobu, jež splňuje zákonem či stanovami dané podmínky. (bussinescenter.cz, 2022; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Mezi základní práva členů patří volba a možnost být zvolen do orgánů družstva, účast na řízení a rozhodování o chodu družstva a čerpání výhod poskytujících členství v družstvu (bussinescenter.cz.podnikatel.cz, n.d.)

Jedinými povinnostmi, jimiž se musí členové řídit, jsou dodržování stanov a rozhodnutí orgánů družstva. (Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

Orgány družstva

Mezi hlavní orgány družstva patří členská schůze, představenstvo, kontrolní komise a orgány zřízené stanovami. Pro družstvo s méně než 50 členy neplatí pravidlo pro zřizování kontrolní komise. Statutárním orgánem je zvolený předseda družstva a kontrolním orgánem je každý člen družstva. Každý člen a osoby stanovené zákonem mají nárok zúčastnit se členské schůze. (bussinescenter.cz.podnikatel.cz, n.d.)

Zrušení a zánik družstva

Ke zrušení družstva může dojít z mnoha důvodů. Může k tomu dojít dobrovolně či nedobrovolně. Dobrovolným zrušením může být například rozhodnutí členskou schůzí nebo dosažení účelu jeho vzniku. K nedobrovolnému zrušení dochází na základě rozhodnutí soudu. Družstvo zaniká v momentu jeho výmazu z obchodního rejstříku. Podrobnosti zrušení a zániku družstva jsou uvedeny v § 756 – § 757 a § 771 – § 773 pro konkrétní typy družstev. (Ondřej a kol., 2019; Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech)

4 Podnikání fyzických osob

Podnikání fyzických osob zahrnuje podnikatelské činnosti, které podléhají Zákonu č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání a dalším zvláštním zákonům, uvedeným v živnostenském zákoně. Mezi podnikatelské činnosti jsou zahrnuty takové činnosti, které mohou být provozovány pouze fyzickými osobami splňujícími podmínky stanovené v daném zákoně. V rámci podnikání fyzických osob je důležité rozlišovat podnikání na základě zvláštních zákonů nebo živnosti. (Ircingová a kol., 2014; Ondřej, a kol., 2019)

Do podnikání na základě zvláštních předpisů zahrnujeme například lékaře, zubaře, veterináře, advokát, notáře, znalce, tlumočníky, daňové poradce, autorizované architekty či inspektory. Tyto druhy podnikání dále upravují konkrétní zákony. (Ircingová a kol., 2014; Ondřej, a kol., 2019)

4.1 Živnost

Podnikání ve formě živnosti je na základě § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání definováno jako „soustavná činnost provozována samostatně, vlastním jménem a na vlastní odpovědnost za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených v Živnostenském zákoně“.

Z této definice je jasné, že podnikatel vystupuje pod vlastním jménem a ručí za veškeré své závazky celým svým majetkem. Živnost může provozovat jak fyzická, tak i právnická osoba, jestliže splní určené podmínky živnostenského zákona. Živnost lze provozovat i prostřednictvím odborného zástupce, jímž je fyzická osoba ustanovena podnikatelem. Tato fyzická osoba odpovídá za provoz a dodržování předpisů týkajících se živnosti. (Ircingová a kol., 2014; Ondřej, a kol., 2019)

K získání a provozování živnosti musí být splněny všeobecné podmínky podle § 6 Živnostenského zákona a také zvláštní podmínky dle § 7. Všeobecné podmínky zahrnují 3 základní požadavky:

- svéprávnost (dosažení věku 18 let, přiznání svéprávnosti soudem),
- způsobilost k právním úkonům,
- bezúhonnost prokázanou výpisem. (Ircingová a kol., 2014)

Dále musí podnikatel splňovat zvláštní podmínky zahrnující odbornou nebo jinou způsobilost, vyžadovanou zvláštními předpisy či zákonem. Na základě toho může být živnost ohlašovací nebo koncesovaná. (Ircingová a kol., 2014; Ondřej, a kol., 2019)

Živnost je nejjednodušší právní forma podnikání, kterou volí především malí podnikatelé. Výhodou je její rychlé získání a není zde stanovený žádný minimální kapitál. Dále lze živnost jednoduše a rychle ukončit, popřípadě přerušit. Mezi nevýhody živnosti patří především neomezené ručení podnikatele a malý podíl na trhu. (Ircingová a kol., 2014)

Živnost ohlašovací

Živnost ohlašovací může být provozována na základě ohlášení jakémukoliv živnostenskému úřadu a nemusí být schválen žádným úřadem. Jedinou podmínkou pro získání ohlašovací živnosti je splnění základních podmínek pro udělení živnosti. Oprávnění provozovat živnost vzniká v momentu ohlášení. Živnost ohlašovací se dělí na řemeslnou, vázanou a volnou. (Ircingová a kol., 2014)

Provozovat **řemeslnou** živnost lze pouze pod podmínkou splnění odborné způsobilosti, která se prokazuje například dokladem o ukončení středního vzdělání s výučním listem, řádné ukončení střední školy s maturitní zkouškou nebo ukončením vysokoškolského vzdělání. Tyto doklady mohou být následně nahrazeny například dokladem o výkonu jednorocní praxe v oboru. Podrobnější informace jsou obsaženy v § 21 a § 22 Zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. (Ircingová a kol., 2014; Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

K provozování živnosti **vázané** je zapotřebí splnění podmínek odborné způsobilosti, které jsou obsaženy v příloze č. 2 Živnostenského zákona nebo jsou upraveny zvláštními předpisy v téže příloze. Každý občan České republiky, popřípadě odlišného členského státu Evropské unie, může prokázat svou odbornou způsobilost na základě splnění odborné kvalifikace určitým orgánem podle daného zákona. (Ircingová a kol., 2014; Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Živnost **volná** nemá stanovenou odbornou ani jinou způsobilost. Volná živnost opravňuje k vykonávání činností, které spadají do oboru činností uvedených v příloze č. 4 Živnostenského zákona č. 455/1991 Sb. Pro získání volné živnosti je zapotřebí splnění pouze základních podmínek. (Ircingová a kol., 2014; Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Koncesované živnosti

Živnost koncesovaná a její podmínky jsou zaznamenány v příloze č. 3 téhož zákona jako živnost ohlašovací nebo je vymezena zvláštními právními předpisy uvedenými v téže příloze. Dále ji může provozovat osoba, která může prokázat způsobilost dokladem, ve kterém uznávací orgán uznává její odbornou kvalifikaci. Nakonec lze živnost provozovat i po ustanovení nebo změnění živnostenským úřadem, který změní podmínky na základě tohoto zákona. Oprávnění provozovat živnost vzniká dnem nabytí právní moci a rozhodnutím o udělení koncese. Po udělení právní moci provede Živnostenský úřad do pěti pracovních dnů zápis do živnostenského rejstříku a vystaví podnikateli výpis. (Ircingová a kol., 2014; Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

4.2 Živnostenské podnikání v Německu

V Německu může začít podnikat a poskytovat služby každý obyvatel členského státu Evropské unie. Rozhodovacím faktorem je to, zda hodlá v Německu bydlet, nebo bude své služby poskytovat z České republiky. Živnostenské podnikání je upraveno živnostenským zákonem (Gewerbeordnung– GewO) a zákonem o regulaci řemesel (Gesetz zur Ordnung des Handwerks – Handwerksordnung– HwO).

Pokud se podnikatel usadí a založí podnikání v Německu, musí nejprve získat německé živnostenské oprávnění, pokud jej k výkonu potřebuje. Dalším krokem je ohlášení živnosti na příslušném živnostenském úřadě v místě bydliště či sídle podniku. V rámci ohlášení živnosti je nutno podat prohlášení o přihlášení k pobytu a vyplnit formulář s údaji o druhu činnosti a živnosti. Nakonec je třeba zaplatit administrativní poplatek, který se liší dle města/obce a je ve výši 15 až 65 €. Dalším důležitým krokem je získání identifikačního čísla od finančního úřadu, to trvá přibližně 4 až 6 týdnů. Podnikatel by si měl ověřit, zda splňuje podmínky pro zahájení podnikání. Každý region spolkové republiky může mít rozdílné podmínky pro jeho založení. Tyto podmínky se týkají například řemeslníků, jejichž činnost je rozdělena na koncesovanou a volnou. (sachsen.de)

Koncesované činnosti neboli řemesla podléhají registraci v německém živnostenském rejstříku na základě rozhodnutí řemeslnického řádu (Handwerksordnung). Tyto činnosti jsou uvedeny v příloze A řemeslnického řádu. Oproti tomu řemesla volná jsou řemesla nepodléhající zápisu a jsou živností řemeslu podobné. Tyto činnosti jsou uvedeny

v příloze B řemeslnického řádu (Handwerksordnung). (Handwerksordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 24. September 1998 (BGBl. I S. 3074; 2006 I S. 2095), die zuletzt durch Artikel 3 des Gesetzes vom 20. Juli 2022 (BGBl. I S. 1174) geändert worden ist.)

Podnikatelé z České republiky mohou vést podnikání bez založení živnosti v Německu a podnikat na český živnostenský list s podmínkou provozu srovnatelných činností. Musí si také ověřit, zda jejich činnost spadá pod regulovanou nebo neregulovanou profesi. Jednotlivé druhy profese mají totiž rozdílné podmínky. Podnikatelé z České republiky mohou takto podnikat v rámci přeshraničního poskytnutí služeb, které musí být dočasné nebo příležitostné. Zároveň mají podepsanou smlouvu s německým protějškem. Současně je třeba mít vystavený formulář E101, popř. formulář E102. Formulář stvrzuje skutečnost, že OSVČ podléhá právním předpisům sociálního zabezpečení České republiky. (Ministerstvo průmyslu a obchodu, 2020)

5 Daňová specifika právnických osob

V rámci daňových specifík právnických osob se přiblíží základní pojmy o dani z příjmu právnických osob, sociální a zdravotní pojištění.

5.1 Daň z příjmu právnických osob

Předmětem daně z příjmů právnických osob jsou veškeré příjmy z činností a z majetku, se kterým je nakládáno, není-li stanoveno zákonem jinak. (Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů)

Některé příjmy nespádají do předmětu daně a jsou vymezeny § 18 odstavcem 2 zákona o dani z příjmů, například příjmy zdravotní pojišťovny získané z penále uloženého plátcí pojistného. (Vychopeň, 2022)

Příjmy mohou být také osvobozeny od daně z příjmů. Tuto možnost upravuje § 19 zákona o daních z příjmů. Spadají sem například příjmy ze státních fondů stanovené zvláštními předpisy nebo příjem České národní banky. (Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů)

Poplatníkem této daně je ta právnická osoba, jež je zahrnuta v § 17 zákona o dani z příjmů, je daňovým rezidentem České republiky nebo jejím nerezidentem. Dále je poplatníkem daně z příjmů právnických osob i veřejně prospěšný poplatník. Ten vykonává činnost, jež není podnikání, jako například odborové organizace či politické strany a hnutí. Typickým poplatníkem daně z příjmů právnických osob je právnická osoba, organizační složka státu nebo svěřenecký fond podle občanského zákoníku. (Vychopeň, 2022)

Základem daně z příjmů právnických osob podle § 23 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů je „rozdíl, o který příjmy, s výjimkou příjmů, které nejsou předmětem daně, a příjmů osvobozených od daně, převyšují výdaje (náklady), a to při respektování jejich věcné a časové souvislosti v daném zdaňovacím období; rozdíl se upraví podle tohoto zákona“.

Základ daně lze snížit o položky snižující základ daně, které najdeme v § 20 odstavce 7 a 8 zákona o dani z příjmů. Od základu daně lze dle § 34 zákona o dani z příjmů také odečíst odečitatelné položky. Mezi odečitatelné položky patří například daňová ztráta dle zákonných podmínek, odpočet na podporu výzkumu a vývoje nebo odpočet na podporu odborného vzdělání. (Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů)

Základní sazbou daně z příjmů je sazba 19 %, může však dojít k výjimkám. Například u základního investičního fondu je použita sazba 5 % a u fondu penzijní společnosti činí sazba daně 0 %. Podobnější informace jsou uvedeny v § 21 odstavce 2 a 3 zákona o dani z příjmů. Daň získáme po součinu dané sazby daně a základu daně sníženého o položky snižující základ daně a odčitatelných položek, následně je tato celá částka zaokrouhlena na celé tisíce Kč dolů. (Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů)

Poplatníkům lze daň ponížít o určité slevy, například o slevu za zaměstnance se zdravotním postižením. Další slevy jsou uvedeny v § 35 a § 35b zákona o daních z příjmů.

Právnícké osoby mohou platit zálohy na dani z příjmů. Zálohy se mohou platit buď pololetně, či čtvrtletně, záleží na poslední známé daňové povinnosti. Pololetní zálohy jsou splatné do 15. dne šestého a dvanáctého měsíce zdaňovacího období. U čtvrtletních záloh jsou termíny do 15. dne třetího, šestého, devátého a dvanáctého měsíce zdaňovacího období. Zdaňovacím obdobím je buď kalendářní nebo hospodářský rok. (Vychopeň, 2022)

Každá právnická osoba podléhající dani z příjmů je povinna podávat daňové přiznání nejpozději do 3. měsíce od uplynutí zdaňovacího období. Tato lhůta je prodloužena o jeden měsíc, pokud se daňové přiznání podává elektronicky, případně o další 2 měsíce, kdy je daňové přiznání podáno daňovým poradcem nebo má povinnost sestavovat účetní uzávěrku ověřenou auditorem. (Finanční správa, 2022a)

5.2 Zdravotní a sociální pojištění právnických osob

Zdravotní a sociální pojištění u osobních společností podléhá stejným podmínkám jako podnikání osob samostatně výdělečně činných, až na výjimku u komanditní společnosti. U komanditní společnosti mohou být komanditisté v postavení zaměstnanců či osoby samostatně výdělečně činné. Oproti tomu kapitálové společnosti jsou povinny k registraci ke zdravotnímu a sociálnímu pojištění, které odvádí za své zaměstnance. (Ondřej a kol., 2019; Bureš, 2022)

6 Účetní specifika právnických osob

V rámci účetních specifíků se u právnických osob nastíní informace o jejich základním kapitálu a vedení účetnictví.

6.1 Základní kapitál

Pojem základní kapitál představuje počáteční částku, již vloží společníci při založení obchodní korporace, a ta následně tvoří část vlastního kapitálu. Existují různé způsoby tvorby základního kapitálu závislé na typu právnické osoby. U osobních společností je základní kapitál tvořen následovně:

- veřejné obchodní společnosti nejsou povinné vytvářet základní kapitál, popřípadě jej tvoří vklady společníků,
- komanditní společnosti tvoří základní kapitál povinnými vklady komanditistů nebo nepovinnými vklady komplementářů. (Brychta a kol., 2022)

U kapitálových společností je základní kapitál tvořen takto:

- společnost s ručením omezeným tvoří základní kapitál na základě vkladů společníků,
- akciová společnost vytváří základní kapitál pomocí upsaného akciového kapitálu. (Brychta a kol., 2022)

Základní kapitál družstev je tvořen vklady jejich členů. V účetnictví je pro základní kapitál určena skupina 41. (Brychta a kol., 2022)

6.2 Vedení účetnictví právnických osob

Účetnictví je upraveno Zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, Českými účetními standardy (ČÚS) a vyhláškou č. 500/2002 Sb.

Účetnictví je systém zápisů, jejichž úkolem je sledovat hospodaření účetní jednotky. Účetnictví se může vést v plném nebo zjednodušeném rozsahu. Podvojný účetnictví lze definovat jako uspořádaný a uzavřený systém informací, jež jsou peněžně vyjádřené. V rámci podvojného účetnictví je hlavním úkolem podat informace o stavu prostředků, zdrojů krytí, výsledku hospodaření a změny finanční situace podniku. Účetnictví musí být vedeno správně, úplně, průkazně, srozumitelně, přehledně, v českém jazyce a české měně. Odpovědnost za vedení účetnictví spadá na účetní jednotku. (Dvořáková, 2021)

Povinnost vedení účetnictví nastává každé právnické osobě, protože je ze zákona stanoveno, že se stává účetní jednotkou a má povinnost vést účetnictví. Účetní jednotky, které jsou považovány za mikro či malé, mají možnost vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu a zároveň také sestavovat účetní závěrku ve zkráceném rozsahu. Zbylé účetní jednotky musí vést účetnictví v plném rozsahu. (Brychta a kol., 2022)

Povinností účetní jednotky je zaznamenávat veškeré skutečnosti, které se týkají předmětu účetnictví na účetní doklady. Každý účetní doklad musí mít určité náležitosti jako označení dokladu, obsah účetního případu a jeho účastníky, peněžní částku či informaci o ceně a množství, moment vyhotovení dokladu, okamžik uskutečnění účetního případu a podpisový záznam. (Brychta a kol., 2022)

Veškeré účetní případy jsou evidovány v účetních knihách s elektronickou nebo listinnou podobou. Deník, hlavní kniha, kniha analytických účtů, knihy podrozvahových účtů jsou hlavními účetními knihami. V současnosti je evidence těchto účetních knih zajištěna účetním softwarem jako například Pohoda nebo Money S3. (Brychta a kol., 2022)

7 Daňová specifikace fyzických osob

Dle daňových specifik fyzických osob se uvedou základní pojmy jako daň z příjmů fyzických osob, zdravotní a sociální pojištění a paušální daň.

7.1 Daň z příjmů fyzických osob

Příjmy, které musí fyzické osoby zdaňovat, jsou příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy. Všechny tyto příjmy jsou více rozebrané v Zákoně o daních z příjmů v § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10. Všechny tyto příjmy tvoří dílčí základ daně, z něhož se následně vypočítává daň. Slovem příjem se rozumí jak peněžní, tak i nepeněžní příjem, který může být získán i směnou. (Marková, 2022; Vychopeň, 2022)

Dle § 3 odstavce 4 Zákona o dani z příjmů existují příjmy, jež nejsou předmětem daně z příjmů fyzických osob. Těmito příjmy jsou například příjmy získané převodem mezi blízkými osobami v souvislosti s ukončením provozování zemědělské činnosti nebo příjmy z rozšířeného rozsahu nebo vypořádání společného jmění manželů. (Marková, 2022; Vychopeň, 2022)

Osoby mohou být i osvobozeny od daně z příjmu dle § 4 zákona o dani z příjmů. K osvobození od daně může dojít i u dílčích základů daně, a to u závislé činnosti a u ostatních příjmů. Může nastat situace, kdy je osvobození spojeno se stanoveným časem, po kterém dochází k jejímu osvobození. (Marková, 2022; Vychopeň, 2022)

Poplatníkem této daně je fyzická osoba, která je daňovým rezidentem České republiky nebo daňovým nerezidentem a její příjmy, majetek či úkony podléhají dani z příjmů. Plátce daně je osoba povinná odvádět daň správci daně či její zálohu, kterou vybere či srazí od poplatníků. U příjmů ze závislé činnosti je plátcem daně zaměstnavatel a u příjmů sražených srážkovou daní je tomu subjekt vyplácející příjem, jenž tomuto zdanění podléhá. (Vychopeň, 2022)

Každá fyzická osoba, která je poplatníkem daně z příjmů a daňovým rezidentem, je povinna podat přihlášku k registraci k dani. Přihláška se podává u daného správce daně do 15 dnů ode dne, kdy začala vykonávat svou činnost podléhající zdanění nebo získala příjem ze samostatné činnosti. Fyzická osoba, která je daňovým nerezidentem, je povinna podat přihlášku k registraci, pokud začala vykonávat činnost, která je zdrojem příjmů ze

samostatné činnosti nebo tento příjem přijala ze zdrojů v České republice. Pokud daňovému nerezidentovi vznikla na území České republiky stálá provozovna nebo získal oprávnění k provozu své činnosti daným tuzemským orgánem veřejné moci, vzniká mu povinnost podat přihlášku k registraci k daním z příjmu. (Vychopeň, 2022)

Daň z příjmů je splatná v termínu pro podání daňového priznání. Poplatník může mít povinnost platit zálohy odváděné v rámci zálohového období. Zálohy nebudou placeny poplatníkem, pokud poslední známá daňová povinnost nepřesáhla výši 30 000 Kč u příjmů ze samostatné činnosti nebo pronájmu. (Vychopeň, 2022)

Zálohy mohou být placeny pololetně či čtvrtletně, záleží na výši poslední známé daňové povinnosti. Pokud je známá daňová povinnost vyšší než 30 000 Kč a zároveň nižší než 150 000 Kč, platí se pouze pololetně a daň je placena ve výši 40 % poslední známé daňové povinnosti. U příjmu, jehož výše přesáhne 150 000 Kč, jsou zálohy placeny čtvrtletně a výše daně je $\frac{1}{4}$ poslední známé daňové povinnosti. Termíny pro placení pololetních a čtvrtletních záloh jsou stejné jako u právnických osob. Zálohy na daň jsou zaokrouhleny na celé stokoruny nahoru. (Marková, 2022)

Sazba daně z příjmů činí 15 % pro část základu daně nižšího než 48násobek průměrné mzdy. Pro část základu daně, jenž převyšuje 48násobek průměrné mzdy, platí 23 % sazba daně. Daň je vypočtena ze součtu dílčích základů daně, je ponížena o nezdanitelnou část základu daně a odčitatelné položky. Upravený základ daně je poté zaokrouhlen na celé sta Kč dolů a vynásoben danou sazbou. (Marková, 2022)

Vypočtenou daň lze snížit o zákonem dané slevy, kterými jsou základní sleva na poplatníka, sleva na manžela, sleva na invaliditu, rozšířená sleva na invaliditu, sleva na držitele průkazu ZTP/P, sleva na studenta a sleva na umístění dítěte. (Finanční správa, 2022b)

Poplatník má také nárok na daňové zvýhodnění na vyživované dítě, které s ním žije ve společné domácnosti na území členského státu Evropského státu či státu v Evropském hospodářském prostoru. (Finanční správa, 2022b)

7.2 Zdravotní a sociální pojištění fyzických osob

Sociální a zdravotní pojištění je povinná forma daně, kterou musí platit zaměstnanci a osoby samostatně výdělečně činné. Zaměstnancům je strhávána z platu zaměstnavatelem

a osoba samostatně výdělečně činná ji odvádí v rámci povinných odvodů. (Ondřej a kol., 2019)

Zdravotní pojištění

U zaměstnanců je zdravotní pojištění 13,5 % z hrubé mzdy. Samotný zaměstnanec platí 4,5 % a zbytek odvádí zaměstnavatel. Výše zdravotního pojištění vychází ze mzdy zaměstnance. (FINANCE.cz, n.d.)

U osoby samostatně výdělečně činné jsou zálohy na zdravotní pojištění vypočítány z vyměřovacího základu. Jako vyměřovací základ se bere 50 % rozdílu mezi ročními příjmy a výdaji po zaokrouhlení, ten je následně vynásoben sazbou 13,5 %. Pro rok 2022 je stanovena povinná minimální měsíční záloha na zdravotní pojištění 2 627 Kč pro OSVČ na hlavní činnosti. (Bureš, 2022; měšec.cz, n.d.b)

Sociální pojištění

Sociální pojištění je u zaměstnance 31,3 % z hrubé mzdy. Z toho samotnému zaměstnanci je strháváno 6,5 % a zbytek odvádí zaměstnavatel. (FINANCE.cz, n.d.)

Osoba samostatně výdělečně činná platí zálohy na sociální pojištění z vyměřovacího základu. Vyměřovacím základem je 50 % rozdílu mezi ročními příjmy a výdaji, který je násoben sazbou 29,2 %. Tato sazba je tvořena důchodovým pojištěním a příspěvkem na státní politiku. Povinná minimální měsíční výše sociálního pojištění pro rok 2022 je stanovena na 2 841 Kč pro OSVČ na hlavní činnosti. (Bureš, 2022; měšec.cz, n.d.c)

7.3 Paušální režim

Paušální režim je speciálním typem daně, který se využívá pro zjednodušené zdaňování příjmů. Stanovení daně z příjmů pomocí paušální daně mohou dobrovolně využít podnikatelé, kteří:

- jsou osobou samostatně výdělečně činnou,
- nejsou plátcem DPH,
- nejsou společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti,
- nejsou dlužníkem a nebylo proti nim zahájeno insolvenční řízení,
- neměli příjmy ze samostatné činnosti převyšující 1 000 000 Kč za dané zdaňovací období (od roku 2023 je částka zvýšena na 2 000 000 Kč),

- nevykonávají činnost, ze které podléhají příjmů ze závislé činnosti, výjimka je uplatněna u příjmů, z nichž je daň vybírána ve formě srážkové daně podle zvláštní sazby daně a
- podají žádost o vstup do paušálního režimu do stanovené lhůty. (Finanční správa, 2022c)

Podnikatel se přihlásí k paušálnímu režimu podáním oznámení o vstupu do paušálního režimu. Lhůta pro podání je do desátého dne rozhodovacího období. Pokud podnikatel zahájí svou činnost po stanoveném termínu, může podat svému správci daně oznámení o vstupu do dne zahájení své činnosti. (Finanční správa, 2022c)

V paušálním režimu platí poplatník namísto záloh daně z příjmů, důchodového pojištění a záloh na zdravotní pojištění paušální zálohu příslušnému správci daně. Uvedená záloha je tvořena třemi plněními a je placena měsíčně ve stejné výši. Paušální záloha je splatná dvacátého dne kalendářního měsíce. (Finanční správa, 2022c)

Zálohy na pojistné pro rok 2022 jsou stanoveny na 3 267 Kč za důchodové pojištění a 2 627 Kč za zdravotní pojištění. Pro jejich stanovení se vychází z minimálního vyměřovacího základu. Výše zálohy na daň z příjmů je ze zákona 100 Kč. Celková výše měsíční paušální zálohy pro rok 2022 je 5 994 Kč. (Finanční správa, 2022c)

Pokud podnikatel splní příslušné podmínky, není povinen podávat daňové přiznání a pojistné přehledy. Dále není povinen vést žádnou konkrétní evidenci. Pouze je nutné vést evidenci příjmů, na základě které lze stanovit daň v rámci daňového přiznání. (Finanční správa, 2022c)

8 Účetní specifikace fyzických osob

Dle účetních specifik fyzických osob se uvedou rozdíly mezi vedením daňové evidence a vedením účetnictví.

8.1 Vedení daňové evidence

Hlavním cílem daňové evidence je poskytnout informace pro výpočet základu daně z příjmů. Daňovou evidenci vedou subjekty, jež nejsou účetními jednotkami podle zákona č.563/1991 Sb., o účetnictví. Dalším cílem daňové evidence je poskytnout přehledné informace o stavu a pohybu majetku, pohledávek a závazků podnikatele, příjmech a výdajích. Ze zákona není určena forma a způsob vedení daňové evidence, a proto forma vedení záleží na poplatníkovi. Pro každého podnikatele platí, že musí podat daňové přiznání po ukončení zdaňovacího období. (Dušek & Sedláček, 2022)

Daňová evidence obsahuje peněžní a hmotné toky související s podnikáním. Tyto toky můžeme rozdělit na kladné a záporné. Kladné toky mají pozitivní dopad na cash flow a záporné toky zase negativní. (Dušek & Sedláček, 2022)

Daňová evidence obsahuje deník příjmů a výdajů, knihu pohledávek a závazků, pokladní knihu, karty dlouhodobého majetku, karty zásob a rezerv a jiné. (Dušek & Sedláček, 2022)

Veškerá daňová evidence se musí uschovávat po určitou dobu. Například minimální lhůta archivace daňových dokladů u OSVČ, jež nevedou účetnictví jsou 3 roky od data podání posledního daňového přiznání. Tato doba se může prodloužit, například pokud nastane v daňovém přiznání daňová ztráta. Maximální doba archivace je 10 let. (Němcová, 2022a)

Osoby samostatně výdělečně činné, kteří jsou plátcí DPH povinně archivují své doklady minimálně po dobu 10 let. (Němcová, 2022a)

8.2 Vedení účetnictví fyzických osob

Fyzická osoba, která během své podnikatelské činnosti přesáhla za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč, se stává účetní jednotkou, a to od prvního dne kalendářního roku. Fyzická osoba se může stát účetní jednotkou i

dobrovolně, pokud je zapsaná v obchodním rejstříku nebo pokud jí to nařizuje zvláštní předpis. (Brychta, a kol., 2022; Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví)

Ve chvíli, kdy se fyzická osoba stane účetní jednotkou, nastává jí povinnost vést účetnictví. Účetnictví může být vedeno v plném rozsahu nebo ve zjednodušeném rozsahu. Účetnictví v plném rozsahu zaznamenává stav a pohyb majetku, aktiv a pasiv, pohledávek a závazků spolu s náklady a výnosy a výsledku hospodaření. Všechny tyto operace jsou zaznamenány podvojnými zápisy. Vedení účetnictví ve zjednodušeném rozsahu se řídí § 13a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. (Brychta, a kol., 2022)

Účetnictví musí být vedeno správně, úplně, průkazně, srozumitelně, přehledně a trvanlivě, v českém jazyce a české měně. Účetní jednotka musí nést zodpovědnost za vedení svého účetnictví. (Brychta, a kol., 2022)

Účetní jednotka na účetních dokladech zachycuje skutečnosti, jež jsou předmětem účetnictví. Pomocí účetních dokladů se zaúčtují účetní případy. Účetní případ představuje operaci s vlivem na majetek, zdroje, náklady nebo výnosy podniku. Veškeré účetní případy se zaznamenávají do účetních knihy, jež mají listinnou nebo elektronickou formu. Mezi účetní knihy patří deník, hlavní kniha, knihy analytických účtů a knihy podrozvahových účtů. (Brychta, a kol., 2022)

Hlavním předpisem upravující vedení účetnictví, je Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví a podzákonými předpisy jsou vyhláška č. 500/2002 Sb. a České účetní standardy (ČÚS). (Brychta, a kol., 2022)

9 Představení vybraného subjektu

V kapitole je představen zvolený podnikatel. Pro tuto práci je zvolen podnikatel, jenž podniká na základě živnostenského oprávnění. Zvolený subjekt si nepřeje být zveřejněn, proto bude uveden pod jménem pan Novák. U subjektu jsou uvedeny základní informace spolu s činnostmi, které jako živnostník provádí. Zmíněny jsou i služby, jež v rámci svého podnikání poskytuje.

Pan Novák je fyzická osoba podnikající dle živnostenského zákona od 1. 3. 1996. Podniká v rámci živnosti volné a vázané. Za celou dobu svého podnikání měl celkem čtyři živnosti, z nichž je dnes aktivní pouze ve dvou. Dříve se zabýval ekonomickým, organizačním a účetním poradenstvím, které v roce 2001 ukončil. Dále podnikal i v organizačním a ekonomickém poradenství, tuto živnost v roce 2008 také zrušil.

Živnostenské oprávnění č. 1:

Předmět podnikání:	Činnost účetních poradců
Druh živnosti:	Ohlašovací vázaná
Vznik oprávnění:	01.03.1996
Doba platnosti oprávnění:	na dobu neurčitou

Živnostenské oprávnění č. 2:

Předmět podnikání:	Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona
Obory činnosti:	Poradenská a konzultační činnost, zpracování odborných studií a posudků
Druh živnosti:	Ohlašovací volná
Vznik oprávnění:	01.03.1996
Doba platnosti oprávnění:	na dobu neurčitou

V rámci své činnosti účetních poradců, činnosti ve výrobě, obchodu a službách uvedených v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona a v činnosti poradenské a konzultační spolu se zpracování odborných studií a posudků vykonává činnosti uvedené níže v kapitole.

Poskytuje služby cca 40 stálým klientům. Neurčitému množství příležitostných klientů, jimž poskytuje jednorázové služby. Nutností je neustále získávat nové a aktuální informace z legislativy.

Novinkou od roku 2023 je povinnost pro pana Nováka používat Datovou schránku ke komunikaci s příslušnými státními institucemi.

K výkonu své živnosti využívá pan Novák softwarový program Účto. Tento program používá pro vedení daňové evidence, dále ke zpracování mezd, evidenci hmotného a nehmotného investičního a drobného majetku a jeho odpisování. Tento program umožňuje fakturaci a vyhotovení daňových přiznání.

Hlavním důvodem pana Nováka pro využívání softwarového programu Účto je jeho jednoduchost a spolehlivost, kterou si během let praxe ověřil.

Zpracování mezd

Součástí podnikání pana Nováka je zpracování mezd zaměstnanců. Z hrubé mzdy vypočítává zaměstnanci sociální pojištění, zdravotní pojištění a daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, ve které jsou zahrnuty daňové zvýhodnění a slevy. Zároveň se z hrubé mzdy vypočítává sociální a zdravotní pojištění, jež odvádí zaměstnavatel správě sociálního zabezpečení a vybrané zdravotní pojišťovně, u které je zaměstnanec pojištěn.

Silniční daň

Další náplní práce pana Nováka je zpracování daňového přiznání k dani silniční. Od 1. 1. 2022 je silniční daň pro osobní automobily, autobusy a nákladní automobily do 12 tun s účelem používání k podnikání zrušena. Zdanění nadále podléhají nákladní automobily kategorie N2 a N3 a jejich přívěsy kategorie O3 a O4, avšak jejich výše zdanění se mění. Zdanění se mění na základě novely zákona č. 142/2022 Sb., o silniční dani, díky níž dochází ke snížení daně. Další změnou je zrušení čtvrtletních záloh na daně, které od roku 2022 stačí uhradit v jedné platbě za celý rok. (Finanční správa, 2022d)

Na základě těchto změn panu Novákovi ubylo mnoho klientů, kteří již nesplňují dané podmínky a nemusí podávat daňového přiznání k dani silniční. Momentálně má podnikatel pouze jednoho klienta, kterému zpracovává daňové přiznání k dani silniční.

Při vyhotovení daňového přiznání využívá informace z velkého technického průkazu vozidla o celkové hmotnosti a počtu náprav vozidla. Na základě těchto informací si v zákoně o dani silniční vyhledá sazbu daně, které vozidlo podléhá. Výši daně vyplní

v rámci daňového přiznání spolu s veškerými povinnými náležitostmi, jako je například registrační značka vozidla, počet náprav a nejvyšší povolená hmotnost v tunách.

Daň z nemovitých věcí

V rámci daně z nemovitých věcí má pan Novák za úkol vypočítávat daň a zároveň podávat daňové přiznání k dani z nemovitých věcí. Daň z nemovitých věcí vypočítává za pozemky a stavby. Daň z nemovitých věcí se vypočítává jinak pro pozemky, jinak pro stavby a jednotky. V daňovém přiznání je vyčíslena výše daně dle typu nemovité věci a dalších aspektů, které ji ovlivňují.

V rámci daně z nemovitých věcí se podává daňové přiznání za rok 2023, musí být zpracováno a podáno do 31. 1. 2023. Daňové přiznání podává pan Novák pouze jedenkrát, a to vždy do stanoveného data pro podání daňového přiznání. Pokud dojde k prodeji či nákupu pozemku nebo stavby, musí se podat řádné či dílčí daňové přiznání.

Daň z příjmů fyzických osob

Další částí podnikání vybraného subjektu je zpracování daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Za rok 2022 zpracoval pan Novák 80 daňových přiznání z příjmů fyzických osob.

Mezi příjmy, které podléhají dani z příjmů fyzických osob jsou příjmy uvedené v § 6, § 7, § 8, § 9 a § 10 zákona o dani z příjmů. Dani také podléhají i peněžní a nepeněžní příjmy získané na základě směny. Veškeré tyto příjmy tvoří základ daně, ze které je daň vypočítávána. (měšec.cz, n.d.a)

Daň z příjmů fyzických osob činí 15 % ze základu daně. Pokud fyzické osobě přesáhne příjem výši 48násobku průměrné mzdy (1 935 552 Kč pro rok 2023), bude osoba povinna svůj příjem nad tuto hranici zdanit 23 %. (měšec.cz, n.d.a)

Daň z příjmů fyzických osob podávají jak osoby samostatně výdělečně činné, tak i dle § 7 – § 10 o dani z příjmů zaměstnanci s přesahujícími příjmy 6 000 Kč, popřípadě jsou souběžně zaměstnání u více než jednoho zaměstnavatele. Naopak za zaměstnance, který nemá příjmy souběžně od více plátců, nemá jiné příjmy než dle § 6 zákona o dani z příjmů nebo nemá příjmy dle § 7 – § 10 o dani z příjmů, jež nepřesáhnou částku 6 000 Kč, může provést roční vyúčtování zaměstnavatel. U daňového přiznání za rok 2023 se zvyšuje tato hranice příjmů ze 6 000 Kč na 20 000 Kč. (měšec.cz, n.d.a)

Daňové priznání za rok 2022 v listinné podobě musí být podáno do 3. 4. 2023. Pokud pan Novák podá daňové priznání elektronickou formou, je datum podání do 2. 5. 2023.

Daň z příjmu OSVČ činí 15 % ze základu daně. Základem daně je rozdíl mezi příjmy a výdaji na udržení, dosažení a zajištění příjmů. Osoba samostatně výdělečně činná má nárok si výdaje uplatňovat v % z příjmů, pokud si neuplatní výdaje ve skutečné výši. Možnost uplatnění výdajů v % záleží na druhu podnikání. (Finanční správa, 2022b)

Pokud fyzické osobě vznikla povinnost platit zálohy na daň z příjmů fyzických osob z roku 2022, platí zálohy pololetně či čtvrtletně. Zálohy se následně odečtou od výsledné daně za rok 2023. Výše zálohy je panem Novákem vypočtena spolu s daňovým priznáním k dani z příjmů fyzických osob. (Finanční správa, 2022b)

Daň z příjmů právnických osob

Kromě daně z příjmů fyzických osob zpracovává pan Novák i daň z příjmů právnických osob. Danou daň vypočítává a následně podává za právnickou osobu v rámci daňového priznání k dani z příjmů právnických osob. Daňové priznání z příjmů právnických osob za rok 2022 podává pan Novák elektronickou formou s termínem podání do 2. 5. 2023.

Žádný z klientů pana Nováka nemá povinnost platit zálohy k dani z příjmů právnických osob, protože jejich daňová povinnost nepřesáhla 30 000 Kč.

Daň z přidané hodnoty

Největší částí práce pana Nováka je výpočet a zpracování daňového priznání k dani z přidané hodnoty. Daňové priznání zpracovává měsíčně či čtvrtletně celkem 20 klientům. Měsíčních plátců má pan Novák 5 a čtvrtletních 15.

Měsíčním plátcům musí pan Novák podávat daňové priznání k DPH, kontrolní hlášení a souhrnné hlášení. Veškeré dokumenty vyplňuje a podává do 25. dne následujícího měsíce finančnímu úřadu. Čtvrtletním plátcům zpracovává stejné dokumenty jako měsíčním, avšak podává je finančnímu úřadu do 25. dne po skončení daňového čtvrtletí.

10 Daňová a účetní specifika pana Nováka

Vybraný podnikatelský subjekt je osobou samostatně výdělečně činnou a je poplatníkem v paušálním režimu. Z tohoto důvodu nemá povinnost vést daňovou evidenci, avšak nadále si vede evidenci svých příjmů.

10.1 Daňová evidence pana Nováka

Z účetního hlediska pan Novák jako živnostník nemá povinnost vést účetnictví, proto do roku 2021 vedl pouze daňovou evidenci. Svou daňovou evidenci si vedl v programu Účto, který používal již od začátku svého podnikání. Jak již bylo zmíněno, od roku 2021 je pan Novák v paušální režimu a eviduje své příjmy.

Daňovou evidenci vedl pan Novák od roku 1996 až do roku 2020. V rámci vedení evidence subjekt evidoval své příjmy a výdaje, pohledávky a závazky, evidenci drobného hmotného majetku a hmotného investičního majetku v již zmíněném softwarovém programu Účto.

Po skončení účetního období zpracovával pan Novák daňové priznání k dani z příjmů fyzických osob, Přehledy pro OSSZ a Přehledy pro ZP MV ČR. Ke zpracování těchto dokumentů využíval údaje z již zmíněné daňové evidence.

Od roku 2021 je pan Novák přihlášen do paušálního režimu. Přesto si stále eviduje své příjmy, pokud by nesplnil některou z daných podmínek pro přihlášení k paušálnímu režimu. Musel by zpracovat daňové priznání k dani z příjmů fyzických osob.

10.2 Paušální režim pana Nováka

Poplatníkem v paušálním režimu se může stát poplatník daně z příjmů, pokud je OSVČ, není plátcem DPH, není společníkem, není dlužníkem, jeho rozhodné příjmy nepřesáhly zvolené pásmo paušálního režimu za zdaňovacím obdobím bezprostředně předcházejícím rozhodnému zdaňovacímu období a nevykovává činnost s příjmy ze závislé činnosti. Při vstupu je poplatník povinen podat správci daně oznámení paušálního režimu se zvoleným pásmem paušálního režimu. (Finanční správa, 2022c)

Poplatník se po splnění těchto podmínek může přihlásit do paušálního režimu. Pan Novák je přihlášen do paušálního režimu již od jejího začátku v roce 2021. Prvotní přihlášení do paušálního režimu bylo stanovené do 10. 1. 2021.

Od 1. 1. 2023 je zvýšen limit u příjmů ze samostatné činnosti z 1 milionu Kč na 2 miliony Kč. Proto se může do paušálního režimu přihlásit více poplatníků jako pan Novák. (Finanční správa, 2022c)

Paušální režim má 3 pásma. Do pásem vstupují poplatníci na základě příjmů ze samostatně výdělečné činnosti, které dosáhli za předchozí daňové období. Pan Novák spadá do pásma I, protože jeho příjmy ze samostatné činnosti v předcházejícím zdaňovacím období nepřesáhly 1,5 milion Kč a alespoň 75 % z nich tvoří příjmy, vůči kterým lze uplatnit procentuální výdaje z příjmů v hodnotě 80 % nebo 60 %. (Finanční správa, 2022c)

Pan Novák jako poplatník v paušálním režimu platí paušální zálohu správci daně. Paušální záloha obsahuje zálohy na daň z příjmů, zálohy na pojistném důchodovém pojištění a zálohy na zdravotní pojištění. Tato platba je placena každý měsíc zdaňovacího období ve stejné výši. Výše paušální zálohy záleží na pásmu, ve kterém je poplatník přihlášen. Pro pana Nováka to znamená, že jeho měsíční paušální záloha za rok 2023 je 6 208 Kč. Tato záloha se skládá ze zálohy na daň z příjmů v hodnotě 100 Kč, zálohy na pojistné na důchodové pojištění v hodnotě 3 386 Kč a zálohy na pojistné na zdravotní pojištění v hodnotě 2 722 Kč. Paušální záloha je splatná do 20. dne v měsíci, za kterou je placena. Paušální zálohu platí pan Novák přes bankovní účet Finančnímu úřadu pro Plzeňský kraj. (Finanční správa, 2022c)

Výhodnost přihlášení se do paušální režimu lze zhodnotit srovnáním měsíčních odvodů za rok 2022 s možností uplatnění procentuálních výdajů z příjmů v hodnotě 60 % s měsíčními paušálními zálohami za rok 2022. Přibližný roční příjem pana Nováka za rok 2022 je 900 000 Kč. Pro toto porovnání je potřebné si nejdříve vypočíst odvody pro daň z příjmu s paušálními výdaji.

Tabulka 1: Daň z příjmů OSVČ

Daň z příjmů OSVČ	
Příjmy – Výdaje (možnost uplatnění paušálních výdajů)	900 000 – (900 000*0,6)
+ daňově neuznatelné výdaje	0
– nezdaňované příjmy	0
Základ daně	360 000
– nezdanitelná část základu daně § 15	0

– odčitatelné položky § 34	0
Upravený základ daně (zaokrouhlený na 100 Kč dolů)	360 000
Daň z příjmů 15 %	54 000
– slevy na dani § 35 až § 35bc ZDP	30 840
Daň po slevách	23 160

Zdroj: vlastní zpracování, 2023.

Na základě tabulky č. 1 je vidět, že roční odvod daně pana Nováka při hrazení daně z příjmů s uplatněním paušálních výdajů je 23 160 Kč. V rámci daně z příjmů má pan Novák nárok pouze na slevu na poplatníka, díky níž se mu sníží výše daně z příjmů. Pro porovnání by byla měsíční výše daně z příjmů v rámci paušálních výdajů 1 930 Kč (23 160 Kč / 12 měsíci).

Další položkou je sociální a zdravotní pojištění. Sociální pojištění při uplatnění paušálních výdajů ve výši 60 % činí měsíční zálohu 4 380 Kč. V rámci zdravotního pojištění si pan Novák uplatňuje minimální měsíční zálohy, které jsou za rok 2022 ve výši 2 627 Kč.

Tabulka 2: Srovnání měsíčních odvodů za rok 2022

Srovnání měsíčních odvodů při příjmu 900 000 Kč za rok 2022 v Kč		
Položka	Paušální výdaje (60 %)	Paušální režim I. pásmo
Daň z příjmu	1 930	100
Sociální pojištění	4 380	3 267
Zdravotní pojištění	2 627	2 627
Odvody celkem	8 937	5 994

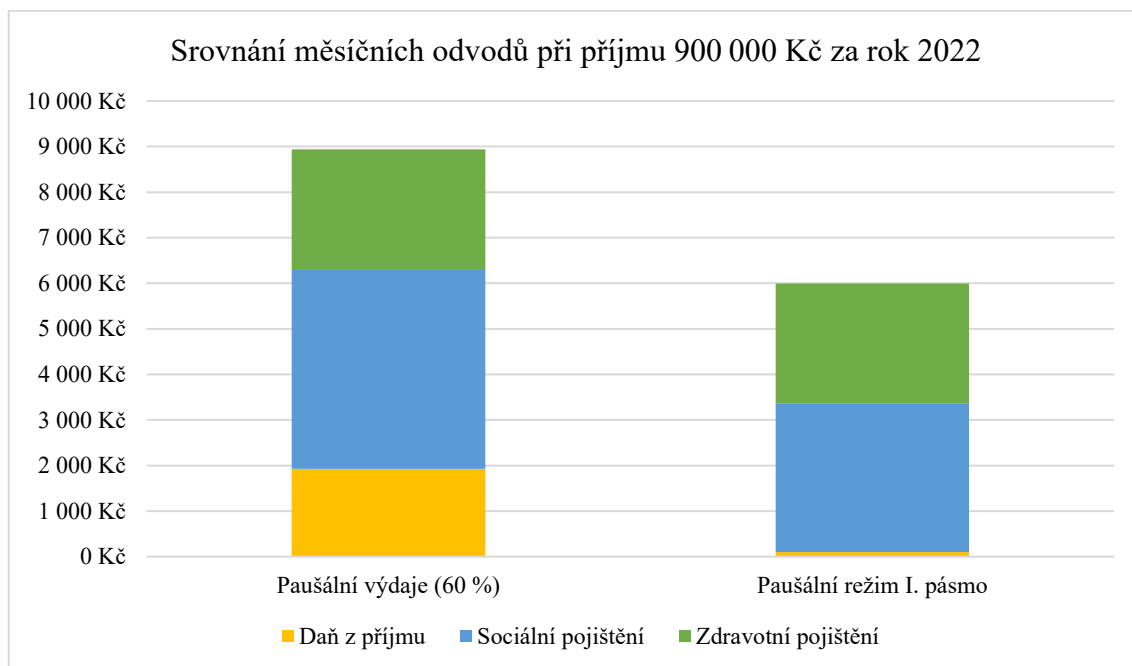
Zdroj: vlastní zpracování, 2023.

Na základě výsledků v tabulce č. 2 lze vidět, že pokud by se pan Novák nepřihlásil do paušálního režimu, zaplatí každý měsíc na celkových odvodech o 2 943 Kč více. Za celý rok šlo o částku ve výši 35 316 Kč, přestože se v roce 2023 zálohy na paušální režim zvýšily z 5 994 Kč na 6 208 Kč. Na základě těchto výsledků lze říci, že se panu Novákovi stále vyplatí být přihlášen do paušálního režimu v případě stávajících příjmů.

Výše měsíčních odvodů je dobře znázorněna na níže vyobrazeném grafu č. 1, který obsahuje srovnání daně z příjmů, sociální a zdravotní pojištění při uplatnění paušálního režimu a při uplatnění metody paušálních výdajů.

V grafu č. 1 je vidět, že u metody při uplatněné paušálních výdajů tvoří největší část sociální pojištění, stejně tomu je i u paušálního režimu I. pásma. Zdravotní pojištění je u obou variant stejné, protože uvedená výše vychází z minimálních měsíčních záloh. Další velkou úsporou je měsíční odvod daně z příjmů v rámci paušálního režimu I. pásma, který je oproti metodě uplatňování paušálním výdajů nižší.

Graf 1: Srovnání měsíčních odvodů za rok 2022

Zdroj: vlastní zpracování, 2023.

Výhodou přihlášení pana Nováka do paušálního režimu je to, že nemusí podávat daňové přiznání z příjmů fyzických osob, Přehledy na OSSZ a Přehledy na ZP. Poplatníkovi však může nastat situace, kdy bude mít povinnost vystoupit z paušálního režimu či se přihlásit do jiného pásma paušálního režimu. Příkladem je přesažení stanovené hranice příjmů. Z tohoto důvodu se doporučuje vést evidenci příjmů. (Finanční správa, 2022c)

Podmínky pro přihlášení si musí pan Novák neustále kontrolovat. Pokud by došlo k porušení některých z výše uvedených podmínek, musí tuto informaci oznámit příslušnému správci daně spolu s důvodem nesplnění dané podmínky. Veškeré kroky musí učinit do 15 dnů ode dne zjištění této skutečnosti. (Finanční správa, 2022c)

11 Daňová a účetní specifika pana Nováka v Německu

Tato kapitola zpracovává fiktivní situaci, kdy pan Novák vede své podnikání v Německu neboli vede podnikání jednotlivce (Einzelunternehmen). Na modelových příkladech jsou provedeny výpočty a srovnání daných specifík.

11.1 Daňová specifika v Německu

V rámci daňových specifík se musí pan Novák zabývat daní z příjmů, solidární přírážkou živnostenskou daní a sociálním a zdravotním pojištěním.

V rámci daňových specifík musí být zmíněno i DPH neboli německá daň z obratu (7 % nebo 19 %), kterou jsou povinni platit ti, jejichž roční obrat přesáhl 22 000 €. V rámci zdanění drobných podnikatelů platí podmínka, že pokud jejich tržby nepřesáhly 22 000 € a v dalších letech je nepravděpodobné, že přesáhnou částku 50 000 €, jsou osvobozeni od jejího hrazení. Tuto podmínku v předešlém období pan Novák splnil, proto není povinen odvádět daň z obratu. (Steuertipps, n.d.)

Nejdůležitější daní pro pana Nováka je daň z příjmů fyzických osob, která je v této části podrobněji rozebrána a je zde popsán postup výpočtu daňové povinnosti podnikatele s jeho přibližnými příjmy za rok 2022.

Daň z příjmů fyzických osob (Einkommensteuer)

Oproti České republice je výpočet daně z příjmů fyzických osob složitější, skládá se z více dílčích částí základu daně. V tabulce č. 5 je zaznamenán postup výpočtu zdanitelného příjmu. Z tohoto příjmu je následně vypočtena daň. Sazba daně není jednotná jako v ČR, ale záleží na zdanitelném výši příjmů podnikatele.

Tabulka 3: Zdanitelný příjem

Ermittlung des zu versteuernden einkommen/ Zdanitelný příjem
+ Příjmy ze zemědělství a lesnictví (§ 13 EStG, § 13a EStG, § 14 EStG, § 14a EStG)
+ Příjmy z obchodní činnosti (§ 15 EStG, § 15a EStG, § 15b EStG, § 16 EStG, § 17 EStG)
+ Příjmy ze samostatné výdělečné činnosti (§ 18 EStG)
+ Příjem z nesamostatné výdělečné činnosti (§ 19 EStG)
+ Příjmy z kapitálového majetku (§ 20 EStG)
+ Příjmy z pronájmu a leasingu (§ 21 EStG)

+ Ostatní příjmy (§ 22 EStG, § 23 EStG)
= Celkový součet příjmů (§ 2 Abs. 1 EStG)
– Částka úlevy za věk (§ 24a EStG)
– Částka úlevy pro rodiče samoživitele (§ 24b EStG)
– Příspěvek pro zemědělce a lesníky (§ 13 Abs. 3 EStG)
= Celková výše příjmu (§ 2 Abs. 3 S. 1 EStG)
– Odpočet ztráty (§ 10d EStG)
– Zvláštní výdaje (§ 10 EStG, § 10a EStG, § 10b EStG, § 10c EStG)
– Mimořádná výdaje (§ 33 EStG, § 33a EStG, § 33b EStG)
– Daňové úlevy pro některé budovy používané pro obytné účely a pro kulturní statky hodné ochrany (§ 10e EStG, § 10f EStG, § 10g EStG)
= Příjem (§ 2 Abs. 4 EStG)
– Přídatky na děti (§ 31 EStG, § 32 Abs. 6 EStG)
– Náhrada za strádání (§ 46 odst. 3 EStG, § 70 EStDV)
= Zdanitelný příjem (§ 2 Abs. 5 EStG)

Zdroj: vlastní zpracování dle (steuerkurse.de, n.d.) 2023.

Sazba daně v Německu je rozdělena do pěti kategorií, kdy daň může mít sazbu od 0 % až do 45 %. Přesnější popis sazeb obsahuje tabulka č. 4, ve které jsou uvedeny zdanitelné příjmy za rok 2022 s jejich procentními sazbami daně.

Tabulka 4: Sazby daně z příjmů za rok 2022

Zdanitelný příjem v EUR za rok 2022	Sazba daně v %
Do 10 347	0
Od 10 348 do 14 926	14 – cca.24
Od 14 927 do 58 596	cca. 24 – 42
Od 58 597 do 277 825	42
Více než 277 826	45

Zdroj: vlastní zpracování dle (einkommensteuertabelle.com.de, n.d.), 2023.

Výše daně se odvíjí od vzorce dle kategorie, do které zdanitelný příjem spadá. Pokud bychom vycházeli z příjmů pana Nováka za rok 2022, jeho základem daně bude po odečtení zaokrouhlených výdajů přibližně 36 000 €, tento příjem spadá do 3. kategorie pro výpočet sazby daně. Vzorec zahrnuje předem stanovené koeficienty, jimiž jsou 206,43, 2 397, 869,32, 14 926 a 10 000. Nejdříve je potřeba vypočítat hodnotu „z“, která

je desetitisícina části zdanitelného příjmu nad 14 926 €. Poté se vypočte daň z příjmu dle předem stanoveného vzorce.

V tomto případě bude výpočet výše daně vypadat následovně:

Základ daně (zkD): 36 000 €

Výpočet: $z = ((zkD - 14\,926) / 10\,000) = 2,1074$

$(206,43 * z + 2\,397) * z + 869,32$

Výše daně: 6 837, 5413 €

částka se dle § 32 I 6 EStG se zaokrouhlí se dolů na nejbližší celé €

Daň po zaokrouhlení: 6 837 €

Efektivní zdanění: $(6\,837 / 36\,000 \text{ €}) * 100 \% = 18,99 \%$

Na základě tohoto výpočtu by musel pan Novák zaplatit roční daň z příjmů fyzických osob ve výši 6 837 €, ta podléhá efektivnímu zdanění 18,99 %. Ze základu daně lze vypočíst i doplňkovou církevní daň. Tuto daň platí dobrovolně občané, kteří se hlásí k dané církvi, její výše je 8 % nebo 9 %. Pokud by se pan Novák rozhodl tuto daň platit, činila by částku 587,79 € za rok 2022 (9 % ze základu daně). Pan Novák však není přihlášek k žádné církvi, proto tuto daň neplatí. (Steuerschroeder.de, n.d.)

Solidární přírážka k dani z příjmů (Solidaritätszuschlag)

Solidární přírážka tvoří 5,5 % z daňové povinnosti subjektu. Od této přírážky jsou subjekty osvobozeny, pokud jejich daňová povinnost za rok 2022 nepřekročila 16 956 €. Jelikož daňová povinnost pana Nováka za tentýž rok dosahuje 6 837 €, je od této přírážky osvobozen. (Leine, 2023)

Živnostenská daň (Gewerbesteuer)

Významnou daní pro pana Nováka je také živnostenská daň, kterou je povinen platit již od zaregistrování na živnostenském úřadu. Příjem do výše 24 500 € je od daně osvobozen. Příjmy, které tuto hranici přesahují, se vypočítají dle vzorce níže. Od základu daně se odečte příspěvek ve výši 24 500 €. Tento rozdíl je následně vynásoben daňovým indexem ve výši 3,5 %. Výsledek je základem daně, nakonec je vynásoben živnostenskou sazbou pro danou obec. Zvláštností u této daně je to, že její sazbu si mohou obce nastavit v minimální výši 200 %. Například v nedalekém městě Fürth je výše sazby 440 %. Tato

výše sazby se promítne i v následujícím postupu pro výpočet živnostenské daně. Daň lze vypočítat následovně:

Postup: $36\,000 - 24\,500 = 11\,500$

$11\,500 \text{ €} * 3,5 \% = 402,5$

Živnostenská daň: $402,5 * 440 \% = 1\,771 \text{ €}$

Podnikatel má nárok na snížení daně z příjmů o 3,8násobku jednotného daňového základu živnostenské daně. Odpočet se tedy vypočítá následovně:

Odpočet daně: $402,5 * 3,8 = 1\,529,5 \text{ €}$

Na základě tohoto lze říci, že v konečném výsledku zaplatí pan Novák daň z příjmů poníženou o částku **1 529,5 €**. Výsledná daňová povinnost za daň z příjmů fyzických osob je tedy **5 307,5 €**. (Gruender plattform, n.d.)

Zdravotní pojištění a sociální pojištění (Krankenversicherung, Sozialversicherung)

Další důležitou částí podnikání v Německu pro podnikatele je odvod zdravotního a sociálního pojištění. Odvody zdravotního pojištění jsou oproti sociálnímu pojištění v Německu povinné. Zdravotní pojištění lze rozdělit na dva druhy: státní zdravotní pojištění a soukromé zdravotní pojištění. Obecná sazba zdravotního pojištění je 14,6 % z měsíčního příjmu, existuje i snížená sazba 14 %, která se vzdává výplaty nemocenské. K této sazbě si často pojišťovny vybírají poplatek za poskytnutí jejich služeb, který je standardně okolo 1,3 %. (Marko, 2023)

Pan Novák je zaregistrován u zdravotní pojišťovny hkk Krankenkasse, která mu za rok 2022 nabízí sazbu ve výši 15,29 %. Průměrné měsíční příjmy pana Nováka jsou 3 000 €. Na základě těchto údajů bude platit měsíční odvody za zdravotní pojištění v roce 2022 ve výši **458,7 €**. (Krankenkasseninfo.de, n.d.)

Sociální pojištění není pro podnikatele v Německu povinné. Pokud by se podnikatel rozhodl sociální pojištění platit, může si jako u zdravotního pojištění vybrat, zda využije státní nebo sociální pojišťovnu. Pan Novák se sociální pojištění rozhodl neplatit. (Für Gründer, n.d.)

11.2 Účetní specifika v Německu

Vedení účetnictví upravuje německý obchodní zákoník (Handelsgesetzbuch), který v § 238 říká, že každý podnikatel je povinen vést účetnictví a uvádět veškeré obchodní transakce a stav majetku v souladu se zásadami vedení řádného účetnictví. Řádné účetnictví musí poskytovat přehled o obchodních pohybech a situaci podniku. Každý podnikatel má povinnost uschovávat veškeré dokumenty sloužící pro vedení účetnictví (např. účtenky či faktury). (Handelsgesetzbuch in der im Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 4100-1, veröffentlichten bereinigten Fassung, das zuletzt durch Artikel 13 Absatz 4 des Gesetzes vom 10. März 2023 (BGBl. 2023 I Nr. 64) geändert worden ist.)

V německém účetnictví lze považovat za hlavní účetní knihy Grundbuch, Hauptbuch a Nebenbuch. Grundbuch který představuje obnovu Účetního deníku, Hauptbuch lze přirovnat k Hlavní knize a Nebenbuch představuje tzv. podnikohovnu, kam by se daly zařadit knihy typu pokladní kniha či deník bankovních účtů. V rámci německého účetnictví se pohyby účtů zachycují na stranách Soll a Haben. Strana Soll představuje aktiva a strana Haben pasiva. (Lexware, 2022)

Podnikatelé, kteří po dvou po sobě jdoucích obdobích nedosáhnou obrátu ve výši 600 000 € nebo ročního zisku ve výši 60 000 €, nejsou povinni vést podvojný účetnictví, ale pouze jednoduché účetnictví a zároveň nemusí sestavovat rozvahu. Živnostníci též nemusí vést povinně podvojný účetnictví, stačí vést jednoduché účetnictví. Malí podnikatelé, jejichž příjmy v aktuálním období nepřesáhnou 50 000 € a v předchozím období byly nižší než 22 000 €, nemusí vést podvojný účetnictví. Stačí vést jednoduché účetnictví, jež zachycuje obchodní pohyby a dává přehled o situaci podnikatele. (Lexware, 2022)

Pan Novák jakožto podnikatel, jehož příjmy nedosahují 60 000 €, nemusí vést podvojný účetnictví. Podnikateli stačí vést pouze jednoduché účetnictví, které se skládá z porovnání příjmů a výdajů. Tento postup se označuje pojmem Einnahmen-Überschuss-Rechnung (EÜR) neboli výpočet přebytku příjmů. Na základě tohoto postupu lze stanovit zisk, podle něhož se bude vypočítávat daň z příjmu. (Sage, n.d.)

Jednoduché účetnictví se doporučuje vést v programu Excel či ve specializovaných programech, které vedení účetnictví zjednodušují. Pan Novák pro vedení jednoduchého účetnictví využívá softwarového programu Lexware kassenbuch.

12 Komparace daňových a účetních specifík živnostníka v ČR a Německu

V této kapitole jsou porovnávána daňová a účetní specifika živnostníka z ČR a Německa. Tato specifika jsou následně srovnána na konkrétním živnostníkovi. Ke srovnání jsou využita data zjištěná z předchozích kapitol.

12.1 Komparace daňových specifík živnostníků

Daňový systém v České republice je oproti Německu jednodušší, nevybírá se zde takový počet daní jako v Německu. Nejdůležitější daní pro českého živnostníka je daň z příjmů fyzických osob. V České republice jsou příjmy zdaněny 15 %. Pokud je příjem vyšší než 48násobek průměrné mzdy, je zbylá část zdaněna sazbou 23 %. V České republice neexistuje žádný ekvivalent výše uvedených daní odváděných v Německu. Příjmy výše uvedeného českého živnostníka přihlášeného do paušálního režimu nejsou zdaněny sazbou 15 %, na základě toho odvádí měsíční zálohy na daň z příjmů v hodnotě 100 Kč.

Daň z příjmů fyzických osob je v Německu komplikovanější, protože nemá jednotnou sazbu. V Německu záleží na výši příjmu, z té se následně vypočítá sazba, kterou bude příjem zdaněn. Sazba se může pohybovat od 0 % do 45 %. Mezi ostatní daně, které živnostníci platí v Německu, patří živnostenská daň a v některých případech solidární přírážka. Dobrovolně lze platit církevní daň se sazbou 8 % nebo 9 %, sazba záleží na konkrétní spolkové zemi. Na povinnosti placení solidární přírážky závisí výše daně z příjmů. Pokud daňová povinnost podnikatele za rok 2022 u daně z příjmů nižší než 16 956 €, není povinen hradit solidární přírážku. Jestliže překročí daňovou hranici, z rozdílné částky musí odvést solidární přírážku ve výši 5,5 %. Výše živnostenské daně se odvíjí od příjmů. Pokud je roční příjem nižší než 24 500 €, nepodléhá této dani. Překročí-li příjem stanovenou hranici, odečte se od něj částka 24 500 €, rozdíl je následně vynásoben daňovým indexem ve výši 3,5 %. Tento výsledek je nakonec vynásoben sazbou určenou pro konkrétní obec. Vyšší sazby si mohou obce stanovit samy. Německý živnostník tedy odvádí daň z příjmů ve výši 5 307,5 €, která je ponížena o nárok na odpočet ze živnostenské daně. Na základě daňové povinnosti nemá povinnost hradit solidární přírážku. Dále musí odvádět i živnostenskou daň ve výši 1 771 €. Německý živnostník není zapsán u žádné církve, proto nemusí hradit církevní daň.

Základ daně z příjmů fyzických osob se v České republice a Německu stanovuje podobným způsobem. V České republice se základ daně fyzických osob určuje jako rozdíl mezi příjmy a výdaji na zajištění, udržení a dosažení zdanitelných příjmů. V Německu se stanovuje jako rozdíl mezi příjmy a náklady související s danými příjmy, ostatními náklady a náhradami. Od základu lze odečíst v obou zemích odčitatelné položky, které vedou ke snížení základu daně.

Totožnou povinností v České republice i Německu je placení měsíčních odvodů. V Německu je povinné hradit měsíčně zdravotní pojištění s obecnou sazbou 14,6 %. U sociálního pojištění je na podnikateli, zda se jej rozhodne hradit. V České republice je povinnost hradit oba odvody. Pro podnikatele jsou stanoveny minimální výše měsíčních odvodů, zálohy měsíčních odvodů se odvíjejí od výše příjmů. Český podnikatel je přihlášen do paušální režimu, proto odvádí předem stanovené měsíční zálohy na sociální a zdravotní pojištění 3 267 Kč a 2 627 Kč. Německý živnostník odvádí měsíční zdravotní pojištění v hodnotě 458,7 €, která vychází z měsíčního příjmu vynásobeného 15,29 %.

Povinnost platit DPH od roku 2023 má v České republice ten, jehož obrat překročil 2 miliony Kč v uplynulých 12 po sobě jdoucích měsících. V Německu je obdobou DPH daň z obratu. Tuto daň nejsou povinni hradit ti, jejichž roční příjmy jsou nižší než 22 000 € a v dalším roce nepředpokládají roční příjmy vyšší než 50 000 €. Základní sazba DPH v České republice činí 21 %, snížené sazby jsou 15 % a 10 %. V Německu činí základní sazba 19 % a snížená 7 %. Český živnostník přihlášený do paušálního režimu je neplátce daně z přidané hodnoty. Stejně tomu je u německého živnostníka, který nemá povinnost hradit daň z obratu, protože jeho příjmy jsou pod stanovenou hranicí.

Tabulka 5: Srovnání ročních odvodů živnostníka za rok 2022 v Kč

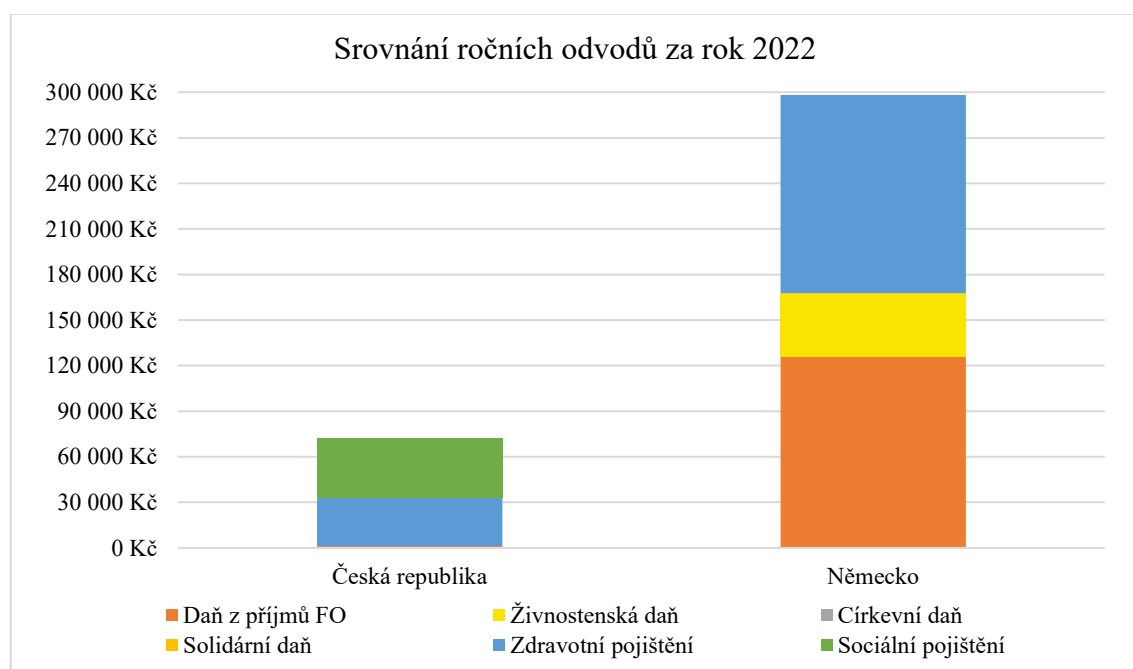
Srovnání ročních odvodů živnostníka za rok 2022 v Kč		
Položka	Česká republika	Německo
Daň z příjmů FO	1 200	125 787,75
Živnostenská daň	0	41 972,7
Církevní daň	0	0
Solidární daň	0	0
Zdravotní pojištění	31 524	130 454,28
Sociální pojištění	39 204	0
Celkem	71 928	298 214,73

Zdroj: vlastní zpracován (německé roční odvody jsou přepočítány s kurzem 23,7 Kč/EUR), 2023.

V tabulce č. 5 jsou uvedeny veškeré roční odvody českého živnostníka a německého živnostníka za rok 2022. Na základě celkové výše ročních odvodů je patrné, že v České republice jsou odvody živnostníka nižší než v Německu. Celková výše odvodů v ČR je téměř o 230 000 Kč nižší. Hlavním důvodem je nižší daň z příjmů, protože srovnávaný subjekt je v České republice přihlášen do paušálního režimu. U českého živnostníka je daň z příjmů ve výši 1 200 Kč, německý živnostník platí daň z příjmů v přepočtu ve výši 125 787,75 Kč i po odečtu nároku na odpočet ze živnostenské daně.

Výši celkové daně ovlivňuje i povinnost hradit živnostenskou daň, která činí v přepočtu 41 972,7 Kč. Celkové roční odvody by mohly být i vyšší, pokud by se německý živnostník rozhodl hradit církevní daň nebo sociální pojištění.

Graf 2: Srovnání ročních odvodů za rok 2022

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

V grafu č. 2 je znázorněn rozdíl ve výši již dříve uvedených odvodů. Nejvýraznější podíl na ročních odvodech českého živnostníka má sociální pojištění, ve srovnání s tím u německého živnostníka je to daň z příjmů. Přestože je daň z příjmů u německého podnikatele již ponížena o nárok na odpočet ze živnostenské daně, stále dosahuje vysoké částky, která nelze konkurovat odvodu u českého subjektu. Nejmenším daňovým odvodem českého živnostníka je daň z příjmů, u německého živnostníka je to živnostenská daň.

12.2 Komparace účetních specifik živnostníků

V České republice vede fyzická osoba účetnictví, pokud její obrat za bezprostředně předcházející kalendářní rok přesáhl částku 25 milionů Kč. Pokud tomu tak není, není povinen vést účetnictví a může vést daňovou evidenci. Mezi výjimky patří podnikatelé přihlášení do paušálního režimu, kteří nemají povinnost vést daňovou evidenci. Měli by vést pouze evidenci příjmů. Český živnostník není povinen vést účetnictví ani daňovou evidenci, protože se jedná o podnikatele v paušálním režimu. Jeho povinností je vést pouze evidenci příjmů.

V Německu je povinen každý podnikatel s obratem nad 600 000 € a s ročními zisky nad 60 000 € v rámci dvou po sobě jdoucích období vést podvojně účetnictví a sestavovat účetní závěrku. Pokud příjmy podnikatele klesnou pod tyto hranice, je povinen vést pouze jednoduché účetnictví a nemá povinnost sestavovat účetní závěrku. Jednoduché účetnictví vedou i například živnostníci nebo malí podnikatelé s příjmy v aktuálním období nižší než 50 000 € a v přechozím období nižší než 22 000 €. Spolu s tím se váže povinnost vést účetní knihy, které poskytují přesnou situaci podniku a obsahují veškeré obchodní pohyby. Německý podnikatel má povinnost vést pouze jednoduché účetnictví a nemá povinnost sestavovat účetní závěrku, protože jeho příjmy nedosahují stanovených hranic.

Mezi hlavní účetní knihy v České republice patří deník, hlavní kniha a knihy analytických a podrozvahových účtů. Lze je také vést v softwarových programech. V Německu považují za hlavní účetní knihy Grundbuch, Hauptbuch a Nebenbuch. Pro vedení těchto dokumentů mohou využít různé softwarové programy.

V České republice se účtuje na strany Má dáti a Dal, v Německu jsou to strany Soll a Haben. Samotné účtování je v obou zemích podobné, i přes rozdíly například ve druhu účtových tříd a účtů.

Závěr

Cílem této bakalářské práce bylo komparovat živnostenské podnikání v České republice s živnostenským podnikáním v Německu. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. První teoretická část se týká literární rešerše na téma bakalářské práce, jež zní *Daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání*. Ve druhé praktické části jsou na příkladu zpracovány daňové a účetní aspekty živnostenského podnikání v ČR a Německu.

V teoretické části je nejdříve popsán metodický postup práce spolu s cílem práce. Na začátku práce jsou přiblíženy základní právní formy podnikání a aspekty při výběru právní formy podnikání. Dále následuje rozdělení právnických osob a charakteristika jejich vzniku, společníků, orgánů a zániku společnosti. Následně je definováno podnikání fyzických osob, druhy živností v ČR a v rámci této kapitoly je zmíněno i živnostenského podnikání v Německu. V závěru první části práce jsou uvedena daňová a účetní specifika právnických a fyzických osob.

V praktické části jsou zpracovány teoretické poznatky na konkrétním příkladě. V rámci praktického zpracování je vybráno podnikání fyzických osob, přesněji živnostenské podnikání. Tato část je zpracována na konkrétním živnostníkovi, kterým je podnikatel uvedený pod jménem pan Novák. Podnikatel je představen a jsou definovány služby, které může poskytnout svým klientům. Dále jsou rozebrány daňová a účetní specifika podnikatele. V navazující kapitole je podnikání pana Nováka vyobrazeno ve fiktivní situaci, kdy podniká v Německu. Jsou vymezena základní daňová a účetní specifika, která jako živnostník v Německu musí plnit.

V poslední kapitole práce je dosaženo cíle této práce. Na modelovém příkladu jsou srovnána daňová a účetní specifika živnostníka v ČR a v Německu. Na základě této komparace je zjištěno, že český živnostník podléhá nižšímu zdanění příjmů než živnostník německý. Oproti České republice je německý daňový systém složitější, především u výpočtu daně z příjmů. Český živnostník odvádí daň z příjmů fyzických osob, zdravotní a sociální pojištění. Německý živnostník hradí daň z příjmů fyzických osob, živnostenskou daň a zdravotní pojištění. Odlišná jsou i některá účetní specifika v uvedených zemích. Český živnostník přihlášený do paušálního režimu má doporučeno vést evidenci příjmů v případě potřeby prokázat výši příjmů. Oproti tomu je německý živnostník povinen vést jednoduché účetnictví. Přínosem této bakalářské práce je zjištění rozdílů ve zdanění podnikání fyzických osob v České republice a Německu.

Seznam použitých zdrojů

- Chalupa, I., Reiterman, D., & Grinc, J. (2017). *Obchodní korporace - Veřejná obchodní společnost, Komanditní společnost, Společnost s ručením omezeným. Základy soukromého práva VII.* C. H. Beck.
- Šindelář, M., & Müllerová, L. (2022). *Účetnictví a daně kapitálových obchodních společností pro všechny s. r. o. a a. s.* Grada.
- Brychta, I., Bulla, M., Krupová, T., Kuchařová, I., Pilařová, I., Pšenková, Y., & Strouhal, J. (2022). *Účetnictví podnikatelů 2022 - 19. vydání.* Wolters Kluwer.
- Bureš, M. (2022). *Jak se mění zálohy na zdravotním a sociálním u OSVČ a OBZP v roce 2022?* Dostupné 18. 11. 2022 z <https://www.finance.cz/502050-zdravotni-a-socialni-osvc-a-obzp/>
- bussinescenter.cz.podnikatel.cz. (n.d.). *Družstvo.* Dostupné 27. 10. 2022 z <https://businesscenter.podnikatel.cz/pravo-predpisy/formy-podnikani/druzstvo/>
- Doleček, M. (2019). *Obchodní korporace – založení a vznik.* Dostupné 20. 10. 2022 z <https://www.businessinfo.cz/navody/obchodni-korporace-zalozeni-a-vznik-ppbi/4/#zalozeni-a-vznik-akciove-spolecnosti>
- Dušek, J., & Sedláček, J. (2022). *Daňová evidence podnikatelů 2022.* Grada.
- Dvořáková, D. (2021). *Základy účetnictví - 3. aktualizované vydání.* Wolters Kluwer.
- einkommensteuertabelle.com.de. (n.d.). *Einkommensteuertabellen für 2021, 2022, 2023.* Dostupné 13. 3. 2023 z <https://einkommensteuertabelle.com.de>
- FINANCE.cz. (n.d.). *Sociální a zdravotní pojištění.* Dostupné 8. 12. 2022 z <https://www.finance.cz/dane-a-mzda/mzda/odvody-socialniho-a-zdravotniho-pojisteni/>
- Finanční správa. (2022c). *Daň z příjmu paušální daně - obecné informace.* Dostupné 6. 12. 2022 z <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pausalni-dan/obecne-informace>
- Finanční správa. (2022a). *Daň z příjmu právnických osob - obecné informace.* Dostupné 6. 12. 2022 z <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pravnicke-osoby/obecne-informace>
- Finanční správa. (2022b). *Daň z příjmů fyzické osoby - obecné informace.* Dostupné 6. 12. 2022 z <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/obecne-informace>
- Finanční správa. (2022d). *Informace k podání daňového přiznání k dani silniční za rok 2022.* Dostupné 16. 12. 2022 z <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/silnicni-dan/informace-stanoviska-a-sdeleni/2023/informace-k-podani-danoveho-priznani-k>
- Für Gründer. (n.d.). *Sozialversicherungspflicht - wo Sie als Gründer Geld sparen können.* Dostupné 17. 3. 2023 z <https://www.fuer-gruender.de/wissen/unternehmen-gruenden/versicherung/pkv/sozialversicherungspflicht/>
- Gruender plattform. (n.d.). *Was ist die Gewerbesteuer.* Dostupné 15. 3. 2023 z <https://gruenderplattform.de/unternehmen-gruenden/gewerbesteuer>

- Handwerksordnung in der Fassung der Bekanntmachung vom 24. September 1998 (BGBl. I S. 3074; 2006 I S. 2095), die zuletzt durch Artikel 3 des Gesetzes vom 20. Juli 2022 (BGBl. I S. 1174) geändert worden ist. Dostupné 10. 12. 2022 z <https://www.gesetze-im-internet.de/hwo/BJNR014110953.html>
- Handelsgesetzbuch in der im Bundesgesetzblatt Teil III, Gliederungsnummer 4100-1, veröffentlichten bereinigten Fassung, das zuletzt durch Artikel 13 Absatz 4 des Gesetzes vom 10. März 2023 (BGBl. 2023 I Nr. 64) geändert worden ist. Dostupné 2. 4. 2023 z <https://www.gesetze-im-internet.de/hgb/BJNR002190897.html>
- Ircingová, J., Krechovská, M., Tluchoř, J., Polívka, M., & Halgašová, T. (2014). *Zahájení podnikání z různých úhlů podnikání*. Západočeská univerzita v Plzni.
- Krankenkasseninfo.de. (n.d.). *Zusatzbeitrag der hkk*. Dostupné 15. 3. 2023 z <https://www.krankenkasseninfo.de/krankenkassen/hkk/zusatzbeitrag>
- Leine, J. (2023). *Wer muss noch Soli zahlen?* Dostupné 17. 3. 2023 z <https://www.finanztip.de/solidaritaetszuschlag/>
- Lexware. (2022). *Buchhaltung einfach sicher*. Dostupné 25. 3. 2023 z <https://www.buchhaltung-einfach-sicher.de>
- Marko. (2023). *Krankenkassenbeitrag: Damit kannst du als Selbstständiger rechnen*. Dostupné 17. 3. 2023 z <https://www.clark.de/gesetzliche-krankenversicherung/selbststaendige/>
- Marková, H. (2022). *Daňové zákony 2022 - Úplná znění k 1. 1. 2022*. Grada.
- Mecířová, L. (2019). *Chcete rozjet podnikání? Nejdříve si vyberte právní formu*. Dostupné 10. 10. 2022 z <https://www.finance.cz/518889-pravni-formy-podnikani/>
- Ministerstvo průmyslu a obchodu. (2020). *Přeshraniční poskytování služeb - OSVČ*. Dostupné 13. 12. 2022 z <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/podnikani-v-eu/vnitрни-trh-eu/volny-pohyb-sluzeb/preshranicni-poskytovani-sluzeb---osvc--67768/>
- Moravec, T., & Adreisová, L. (2021). *Obchodní společnosti pohledem Corporate Governance*. Grada.
- měsec.cz. (n.d.c). *Výpočet sociálního pojištění*. Dostupné 8. 12. 2022 z <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/vypocet-socialniho-pojisteni/>
- měsec.cz. (n.d.a). *Daň z příjmů fyzických osob*. Dostupné 8. 12. 2022 z <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/sazba-dane-z-prijmu-fyzickych-osob/>
- měsec.cz. (n.d.b). *Výpočet zdravotního pojištění*. Dostupné 8. 12. 2022 z <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/vypocet-zdravotniho-pojisteni/>
- Němcová, V. (2022a). *Jak dlouho musí OSVČ archivovat daňové doklady*. Dostupné 16. 12. 2022 z <https://www.finance.cz/541893-archivace-danovych-dokladu-osvc/>
- Ondřej, J., Růžička, K., Dvořák, T., Polák, J., Mansella, N., Hradecká, M., Fulínová, L., Šperl, J., & Hála, M. (2019). *Zahájení podnikání (právní, ekonomické, daňové, účetní aspekty)*. Wolters Kluwer.

- sachsen.de. (n.d.). *Infos für Selbstständige*. Dostupné 13. 3. 2023 z <https://www.babs.sachsen.de/infos-fuer-selbststaendige-3991.html>
- Sage. (n.d.). *Einfache Buchhaltung*. Dostupné 6. 4. 2023 z <https://www.sage.com/de-de/blog/lexikon/einfache-buchhaltung/>
- Solietta. (2022). *Vyberte si správný druh podnikání*. Dostupné 10. 10. 2022 z <https://www.idoklad.cz/blog/vyberte-si-spravny-druh-podnikani>
- steuerkurse.de. (n.d.). *SCHEMA ZUR ERMITTLUNG DES ZU VERSTEUERNDEN EINKOMMEN*. Dostupné 11. 3. 2023 z <https://www.steuerkurse.de/einkommensteuer-est/schema-ermittlung-versteuerndes-einkommen.html>
- Steuerschroeder.de. (n.d.). *Einkommensteuer Grundtabelle & Splittingtabelle*. Dostupné 15. 3. 2023 z <https://www.steuerschroeder.de/Steuerrechner/Einkommensteuer-Tabelle.html>
- Steuertipps. (n.d.). *Kleinunternehmerregelung*. Dostupné 29. 3. 2023 z <https://www.steuertipps.de/lp/steuern-kleinunternehmerregelung>
- Vychopeň, J. (2022). *Meritum Daň z příjmů 2022*. Wolters Kluwer.
- Zákon č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů. Dostupné 27. 11. 2022 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>
- Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Dostupné z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>
- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání. Dostupné 18. 11. 2022 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech. Dostupné 25. 10. 2022 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>

Seznam tabulek

Tabulka 1: Daň z příjmů OSVČ	43
Tabulka 2: Srovnání měsíčních odvodů za rok 2022.....	44
Tabulka 3: Zdanitelný příjem	46
Tabulka 4: Sazby daně z příjmů za rok 2022.....	47
Tabulka 5: Srovnání ročních odvodů živnostníka za rok 2022 v Kč.....	52

Seznam grafů

Graf 1: Srovnání měsíčních odvodů za rok 2022	45
Graf 2: Srovnání ročních odvodů za rok 2022.....	53

Abstrakt

Forstová, K. (2023). *Daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: daň, účetnictví, podnikání, fyzická osoba, právnická osoba

Bakalářská práce se věnuje daňovým a účetním specifikům v jednotlivých právních formách podnikání. Cílem práce je komparovat podnikání konkrétní fyzické osoby v České republice a v Německu. První část práce se týká rešerše literatury týkající se právních forem podnikání. Obsahuje charakteristiku podnikání právnických osob a fyzických osob. Následně jsou jednotlivé formy podnikání rozebrány dle účetních a daňových specifik. Ve druhé části je práce zaměřena na praktické zpracování. Je představena vybraná forma podnikání spolu s jejími daňovými a účetními specifiky. Dále jsou stejné náležitosti provedeny u jejího německého ekvivalentu. V závěru práce jsou prakticky porovnána daňová účetní specifika české a německé fyzické osoby.

Abstract

Forstová, K. (2023). *Tax and accounting specifics of individual legal forms of business* [Bachelor Thesis, University of West Bohemia].

Key words: taxes, accounting, business, natural person, legal person

The bachelor thesis deals with tax and accounting specifics in individual legal forms of business. The aim of the thesis is to compare the business of a specific natural person in the Czech Republic and in Germany. The first part of the work refers to the literature research related to legal forms of business. It contains the characteristics of the business of legal persons and natural persons. Then, individual forms of business are analyzed according to accounting and tax specifics. In the second part, the work is focused on practical processing. A selected form of business is presented along with its tax and accounting specifics. Furthermore, the same requirements are made for its German equivalent. At the end of the thesis, the tax accounting specifics of Czech and German natural persons are practically compared.